

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЕКТ РІШЕННЯ

Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019 рік

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 18 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною адміністрацією проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019 рік, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019 рік (далі – Програма), що додається.
2. Обласній державній адміністрації забезпечити виконання завдань і пріоритетних напрямків розвитку області у 2019 році.
3. Постійним комісіям обласної ради розглядати на своїх засіданнях питання про хід виконання Програми та за результатами розгляду вносити відповідні пропозиції.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійні комісії обласної ради.

*Проект рішення підготовлено
Департаментом економічної політики
та стратегічного планування Одеської
облдержадміністрації та винесено на
розгляд головою облдержадміністрації*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2018 року
№ _____

Підготовлено
Одеською обласною державною адміністрацією

ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2019 РІК

Зміст Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019 рік

ВСТУП	3
1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У 2018 РОЦІ	4
2. ЦІЛІ І ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	42
3. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	43
4. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	44
4.1. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс	44
4.2. Промисловість	45
4.3. Агропромисловий комплекс	47
4.4. Будівництво та житлова політика	48
4.5. Дорожньо-транспортне господарство	48
5. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ	49
5.1. Управління об'єктами комунальної власності	49
6. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ	50
6.1. Реформування відносин власності	50
6.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва	51
6.3. Надання адміністративних послуг	52
7. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА	53
8. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ	56
9. СОЦІАЛЬНА СФЕРА	57
9.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці	57
9.2. Грошові доходи населення та заробітна плата	58
9.3. Соціальний захист населення	58
9.4. Пенсійна забезпечення	59
9.5. Житлово-комунальне-господарство	60
10. ГУМАНІТАРНА СФЕРА	60
10.1. Охорона здоров'я	60
10.2. Освіта	61
10.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	62
10.4. Культура	62
10.5. Фізична культура і спорт	64
10.6. Туристично-рекреаційна галузь	65
10.7. Розвиток громадянського суспільства	65
11. ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	67
12. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	68
 ДОДАТКИ:	
1. Основні показники економічного і соціального розвитку Одеської області на 2019 рік	71
2. Регіональні програми, реалізація яких здійснюватиметься у 2019 році	72

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку області на 2019 рік (далі – Програма) розроблена Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації разом з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації та територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади, відповідно до Закону України від 23.03.2000 №1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанов Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», від 11.07.2018 №546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 №688-р «Деякі питання реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

Програма відповідає стратегічним та операційним цілям, напрямкам Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №385), Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області на період до 2020 року (рішення сесії обласної ради сьомого скликання від 21 грудня 2015 року №32-VII) та Стратегічному Плану дій «Розумний регіон».

Програмою окреслені пріоритетні цілі, основні завдання та заходи економічного, соціального та культурного розвитку регіону на короткостроковий період з урахуванням сучасних реформ децентралізації.

Головною метою Програми є **недопущення зниження рівня життя та забезпечення соціальних потреб населення мешканців Одеської області на основі стабільного функціонування економіки регіону.**

У Програмі наведено аналіз та тенденції економічного і соціального розвитку області у 2017, 2018 роках, визначені актуальні питання та основні завдання економічного і соціального розвитку області на 2019 рік. Також представлені ключові прогнозні показники соціально-економічного розвитку та перелік регіональних програм, реалізація яких здійснюватиметься у 2019 році.

1. АНАЛІЗ ТА ДИНАМІКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ У 2018 РОЦІ

Одеська область у 2018 році – це:

- ✚ **12,1%** виконаних будівельних робіт *січень-вересень 2018 року* (10473,3 млн.грн.)
- ✚ **7,4%** обороту роздрібної торгівлі *січень-вересень 2018 року* (49,0 млрд. рн.)
- ✚ **6,8%** введеного в експлуатацію житла *січень-червень 2018 року* (222,8 тис.м²)
- ✚ **6,2%** обсягу експорту послуг *січень-червень 2018 року* (334,8 млн.дол.США)
- ✚ **6,6%** обсягу вантажних перевезень *січень-вересень 2018 року* (30,6 млн.т)
- ✚ **4,0%** капітальних інвестицій *січень-червень 2018 року* (8,3 млрд.грн.)
- ✚ **3,4%** обсягу експорту товарів *січень-серпень 2018 року* (1065,9 млн.дол.США)
- ✚ **3,7%** прямих іноземних інвестицій *на 01.07.2018 року* (1,21 млрд.дол.США)
- ✚ **2,3%** промислового виробництва *січень-серпень 2018 року* (36,3 млрд.грн.)

За підсумками 2015 року обсяг валового регіонального продукту склав **99 761 млн.грн.** (по Україні - 1988,5 млрд.грн.)

індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту становив **95,8%** (по Україні – 90,2%).

За підсумками 2016 року обсяг валового регіонального продукту склав **119 800 млн.грн.** (по Україні – 2385,4 млрд.грн.)

індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту становив **104,2%** (по Україні – 102,4%).

За підсумками 2017 року індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав **106,6%** (по Україні – 102,5%) (попередні дані).

Фінанси

За 9 місяців 2018 року до зведеного бюджету області надійшло **46 491,3 млн.грн.**, виконання плану 109,5%, додатково отримано 4 036,5 млн.грн., темп росту до минулого року склав 124,2% або зростання на 9 063,4 млн.грн., у тому числі:

➤ до державного бюджету надійшло **34 952,9 млн.грн.**, виконання плану 110,5%, додатково отримано 3 323,2 млн.грн., темп росту 125,6% або зростання на 7 125,6 млн.грн.;

➤ до місцевих бюджетів надійшло **11 538,4 млн.грн.**, виконання плану 106,6%, додатково отримано 713,3 млн.грн., темп росту 120,2% або зростання на 1 937,8 млн.грн., у т.ч:

- загальний фонд – **10 475,7 млн.грн.**, виконання 104,4% або +444,9 млн.грн.;

- спеціальний фонд – **1 062,8 млн.грн.**, виконання 133,8% або + 268,4 млн.грн.

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 54,2% місцевих бюджетів та плата за землю – 15,3%, які за 9 місяців 2018 року склали:

• ПДФО – **5 842,1 млн.грн.**, виконання плану 100,6%, додатково отримано 34,3 млн.грн., темп росту 125,2% або на 1 177,7 млн.грн.;

• плати за землю – **1 647,7 млн.грн.**, виконання плану 108,0%, додатково отримано 122,1 млн.грн., темп росту 109,6% або на 144,8 млн.грн.

Сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та ОТГ.

Із 434 місцевих бюджетів план загального фонду за 9 місяців 2018 року виконано по 399 бюджетам (91,9% загальної кількості) з обсягом перевиконання 561,2 млн.грн., не виконано по 35 бюджетам на суму 116,3 млн.грн. Забезпечено стійке зростання та виконання місцевих бюджетів всіх рівнів.

До бюджетів *міст обласного значення* надійшло **6 050,9 млн.грн.**, виконання плану **103,3%**, додатково отримано **193,6 млн.грн.**, темп росту до минулого року склав 120,9% або зростання на 1 047,2 млн.грн. (виконано всі бюджети).

До бюджетів *районів* надійшло **2 216,8 млн.грн.**, виконання плану **108,3%**, додатково отримано **170,4 млн.грн.**, темп росту до минулого року склав 124,5% або зростання на 233,8 млн.грн.;

До бюджетів *ОТГ* надійшло **770,8 млн.грн.**, виконання плану **126,6%**, додатково отримано **162,1 млн.грн.**, темп росту до минулого року склав 125,9% або зростання на 158,6 млн.грн.

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів.

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів в першу чергу відображається через бюджетну децентралізацію. В результаті децентралізації місцеві бюджети області отримали стабільні джерела доходів що дозволило залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс.

На 01.10.2018 року сума додаткового ресурсу до місцевих бюджетів від заходів децентралізації склала **2 285,3 млн.грн.**, в т.ч.:

- податок на прибуток підприємств приватного сектора – 185,3 млн.грн.
- ПДФО за рахунок зростання ставки з 15% до 18% – 975,0 млн.грн.
- акцизний податок від торгівлі підакцизними товарами, акцизного податку з виробленого та ввезеного пального – 734,8 млн.грн.
- транспортний податок – 16,3 млн.грн.
- податок на нерухомість – 267,6 млн.грн.
- плата за адміністративні послуги – 105,3 млн.грн.

За рахунок додатково отриманого фінансового ресурсу в результаті проведення децентралізації у місцевих бюджетів з'явилися додаткові можливості спрямувати кошти на реалізацію проектів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери.

Підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Видатки місцевих бюджетів по області за 9 місяців 2018 року складають 21 518,3 млн.грн. (план – 32 610,7 млн.грн., виконання 66,0%).

- **загальний фонд – 16 717,5 млн.грн.** (план – 24 339,9 млн.грн., виконання 68,7%);

- **спеціальний фонд – 4 800,9 млн.грн.** (план – 8270,8 млн.грн., виконання 58,0%).

Направлено на захищені видатки **11 558,3 млн.грн.** або 53,7%, у т.ч.:
- на заробітну плату – 6381,7 млн.грн. (план – 9141,3 млн.грн., або 69,8%);
- енергоносії – 512,4 млн.грн. (план – 960,0 млн.грн., або 53,4%);
- медикаменти та харчування – 390,8 млн.грн. (план – 686,0 млн.грн., або 57,0% плану).

Видатки на утримування освіти та охорони здоров'я передані з місцевих бюджетів на фінансування за рахунок субвенцій за 9 місяців 2018 року склали:

– медична субвенція – **2 787,9 млн.грн.**;

– освітня субвенція – **2 780,9 млн.грн.**

Мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень.

Органами місцевого самоврядування на 2018 рік надано пільг по платі за землю 520 отримувачам на загальну суму **453,7 млн.грн.**

При цьому питання мінімізації ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки та зниження податкового боргу суттєво впливають на стан виконання та наповнення місцевих бюджетів та знаходяться на контролі ГУ Державної фіскальної служби в Одеській області.

Недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

Станом на 01.09.2018 року дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, збільшилась з початку року на 889,4 тис.грн. та становить 3 062,5 тис.грн.:

- по соціальному забезпеченню населення - 1 593,1 тис.грн., (м. Одеса – 813,6 тис.грн., м. Ізмаїл – 2,2 тис.грн; м. Подільськ – 671,3 тис.грн; Лиманський р-н – 12,1 тис.грн.; Подільський р-н – 1,4 тис.грн.; Любашівський р-н – 92,5 тис.грн.)

- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплату послуг з початку року зменшилась на 571,5 тис. грн. та становить 1 434,3 тис.грн.

За звітний період залишається невідшкодованою заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати працездатності у сумі 24,1 тис. грн.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 304 650,0 тис.грн. та становить 281 956,0 тис.грн., у т.ч. прострочена – 168 194,1 тис.грн.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по поточних трансфертах підприємствам, установам, організаціям та соціальному забезпеченню населенню, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 261 834,0 тис.грн. або 45,3% загального обсягу заборгованості, що на 316 110,1 тис.грн. менше ніж на початок року.

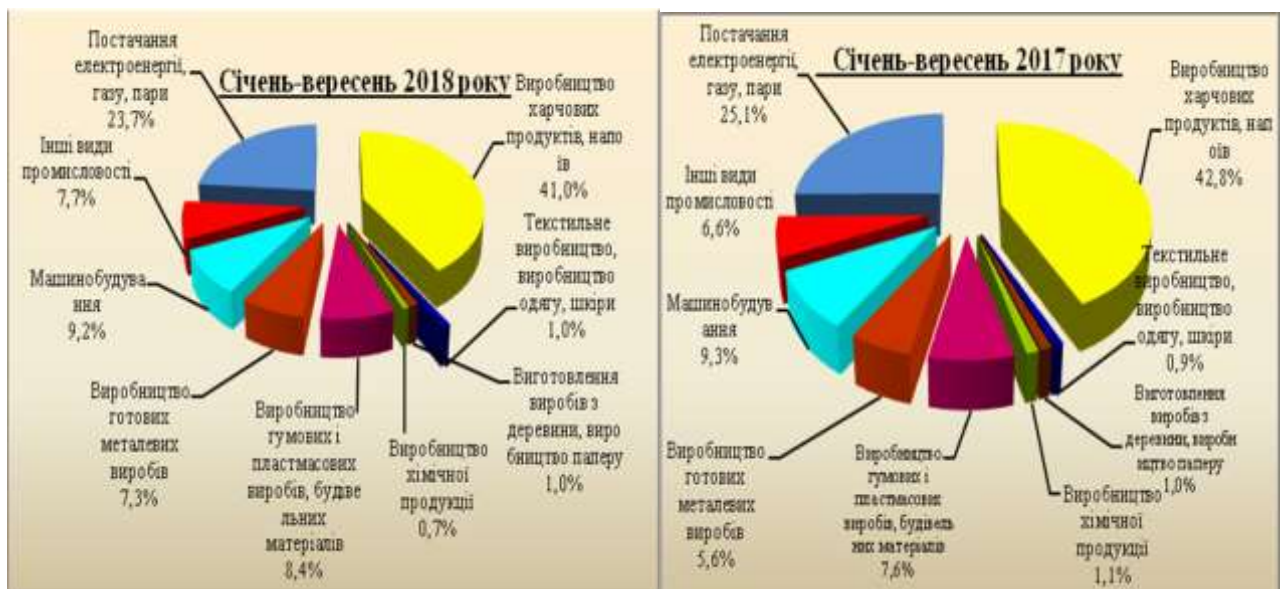
Промисловість

Промисловість області представляє:

- **2,3%** промислового виробництва країни;
- **до 9,5%** надходжень до місцевого бюджету області;
- **56,2 тис.** штатних працівників із середньомісячною зарплатою **8225грн.;**
- **до 14,7%** загального обсягу капітальних інвестицій області (**1217,0 млн.грн.**)

Заробітна плата штатних працівників у промисловості у вересні 2018 року становила 8318 грн. (на 9,8% менше серпня 2018 року, на 23,4% більше вересня 2017 року), у т.ч. у переробній промисловості – 8389 грн. (на 12,7% менше, на 26,7% більше відповідно). По області – 8031 грн.

Обсяг реалізованої промислової продукції Одеської області у січні-вересні 2018 року становив 41177,8 млн.грн. (порівняно з січнем-вереснем 2017 року – 108,8%). Найбільше реалізовано продукції підприємствами харчової промисловості (41,0% до загального обсягу), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23,7%), машинобудування (9,2%), з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (8,4%), металургії (7,3%).

У січні-вересні 2018 року до січня-вересня 2017 року обсяг промислового виробництва зменшився на **7,8%**.

Зменшились обсяги виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (-13,5%), харчових продуктів, напоїв (-10,0%), у текстильному виробництві, виробництві одягу, виробів зі шкіри (-8,0%), гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (-4,9%).

Поряд з цим **зросли обсяги виробництва** у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів (+9,4%), у машинобудуванні (+0,7%), на підприємствах з виробництва виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (+6,0%), у виробництві основних фармацевтичних продуктів і препаратів; на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (+0,1%).

Зниження обсягів виробництва промислового комплексу на 7,8% у січні-вересні 2018 року обумовлено, в першу чергу, зниженням обсягів **виробництва на 11,7% у харчовій промисловості** (частка 40,8% у загальному обсязі промислового виробництва).

Це пояснюється зниженням у таких підгалузях:

- **виробництво олії та тваринних жирів** у січні-вересні (-12,9%), в т.ч. олії соняшникової нерафінованої (-18,5%) або на 134 363 т менше, ніж у періоді 2017 року (зниження обсягів виробництва олії соняшникової нерафінованої, пальмової олії ТОВ «Дельта Вілмар СНД», незначне зниження обсягів виробництва ТОВ «Українська Чорноморська індустрія» через підготовку технологічних процесів до переробки нового врожаю соняшнику та плановий профілактичний ремонт, повна зупинка виробництва олії на ТОВ «Біол Універсал Україна», скорочення обсягів виробництва нерафінованої соняшникової олії на ТОВ «Одеський олійноекстракційний завод» через скорочення замовлень на переробку, ТОВ «Бессарабія-В» через брак обігових коштів).

- **виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості (-14,0%)**

- ДП «Куліндорівський комбінат хлібопродуктів» зменшилось виробництво борошна на експорт через неконкурентну ціну на українське борошно на зовнішньому ринку та обмеженість реалізації продукції на внутрішньому ринку борошна

- зменшення виробництва борошна пшеничного філією ПАТ «ДПЗКУ» «Одеський комбінат хлібопродуктів» - через зменшення обсягів зерна, яке поставляється на переробку на давальницьких умовах; ТОВ «Зернопродукт»,

ТОВ АП «Протос»; зменшення виробництва круп та борошна грубого помелу ТОВ «Білгород-Дністровський елеватор», ПП «Дід Василь».

- виробництво хліба, хлібобулочних та борошняних виробів (-38,0%)

У першу чергу це пов'язано із утворенням нового суб'єкта господарювання ТОВ «Одеський хліб», до якого перейшли потужності підприємства та все виробництво ТОВ «Одеський коровай», який на давальницьких умовах здійснює виробництво хлібобулочних виробів для їх подальшої реалізації ТОВ «Південний хліб».

Відповідно до Методологічного положення з організації державного статистичного спостереження щодо виробництва та реалізації промислової продукції формування сукупності звітних одиниць державного статистичного спостереження органи державної статистики здійснюють на державному рівні щорічно.

В той же час зберігались позитивні тенденції:

✓ **у виробництві молочних продуктів (+36,4%)** – збільшення обсягів виробництва молока, вершкового масла, сиру свіжого, сиру сичужного, йогуртів Кілійським ТОВ «Титан», молока ПП ВКФ «Агротарин», молока, вершків коагульованих, йогуртів ТОВ «Гормолзавод».

✓ **у переробленні та консервуванні риби, ракоподібних і молюсків (+10,0%)** – збільшилися обсяги виробництва риби консервованої, ікри, замінників ікри ТОВ «Аквафрост».

✓ **у виробництві напоїв (+4,2%)** – збільшилися обсяги виробництва коньяку, бренді ТОВ «ПТК «Шабон», ігристих вин ПрАТ «Одесавинпром», мінеральних та газованих вод з додаванням цукру і підсолоджуючих речовин СП ТОВ «Вітмарк-Україна».

✓ **у переробленні та консервуванні фруктів і овочів (+2,3%)** – збільшення обсягів виробництва соку томатного, ананасового, яблучного, соку будь-якого овочу або фрукту СП ТОВ «Вітмарк-Україна».

✓ **виробництво м'яса та м'ясних продуктів (+1,7%)** - виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів (крім виробів ковбасних з печінки) ПП Фірма «Гармаш».

Інвестиційні проекти в галузі:

• **ПрАТ «Одесавинпром»** - реалізація проекту з реконструкції очисних споруд з очищення технічної води для повторного використання;

• **ТОВ СП «ВЕККА»** - будівництво (реконструкція) 4 м'ясо-молочних ферм для вирощування ВРХ та птиці.

• **ТОВ «Мічуріна»** - будівництво круп'яного цеху у Кодимському районі.

• **ТОВ «Винхол Оксамитне»** (с. Оксамитне, Болградський район) – у жовтні 2018 року відкрито новий цех з виробництва власного шампанського. Створено 12 робочих місць. Потужність 2500 пляшок/рік вина, 3000 пляшок/рік шампанського.

• **ТОВ «Югвинпром»** (Саратський район) – у грудні 2018 року передбачається відкриття нової лінії з виробництва ігристих вин, створення до 65 нових робочих місць.

• **ТОВ «Лад»** введено в експлуатацію лінію по виробництву гороху. Після встановлення нового комплексу обладнання підприємство виробляє до 40 тонн колотого гороху високої якості.

• **ДП «Куліндоровський КХП»** - модернізовано лінію з виробництва гранульованих комбікормів із застосуванням енерго-ефективних технологій

- **ТОВ Фірма «Лиман»** (м. Чорноморськ, с. Бурлача Балка) зниження енерговитрат при здобичі морепродуктів шляхом заміни двигуна рибальського судна, придбання і установка нового льодогенератора, модернізація риболовецького спорядження.

Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції - зниження обсягів промислового виробництва в галузі на 13,5% у січні-вересні 2018 року. Така ситуація пов'язана в основному з нестабільною роботою **ПАТ «Одеський припортовий завод»** з виробництва карбаміду, аміаку – тобто із стабільним забезпеченням давальницької переробки газу на потужностях підприємства.

Крім того, на 25,2% знизилось виробництво засобів мийних та для чищення. Це такі підприємства як **ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі»** (санітарно-гігієнічна продукція), **ТОВ «Міх ЛТД»** (фарби, лаки і подібна продукція, друкарська фарба та мастика), **ТОВ «НВП «Сеніта»** (парфумні та косметичні засоби) - через зниження попиту на продукцію та значну конкуренцію.

Агрохімічна компанія Grossdorf у співробітництві з виробничо-комерційною фірмою «Тігос» відкриває у жовтні 2018 року нове виробництво рідких добрив КАС (карбамідно-аміачної суміші) у смт Сарата. Потужність виробництва складає 60 тис.т КАС на рік.

Виробництво гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції (-4,9%).

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції зменшення обсягів виробництва на **4,9%** через скорочення виробництва у підгалузі **виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції** - на **20,5%**.

Відбулось зниження виробництва:

- скла та виробів зі скла на 48,3% (склопакетів **ТОВ «Паритет»**, **ТОВ «Глас Трьох Одеса»**, пляшок зі скла **ВКП «Ілона ЛТД»** у формі **ТОВ** у зв'язку зі зменшенням замовлень);

- абразивних виробів і неметалевих мінеральних виробів на 25,7% (вермикуліту **ТОВ «Кераміт»**, асфальтових сумішей **ТОВ «Будівельна компанія «Ескадор»**);

- виробів з бетону, гіпсу та цементу на 19,5% через скорочення обсягів виробництва будівельних матеріалів для житлових будівель (**ТОВ «Бусоль»**, **ТОВ «Елемент»**, **ПП «Куліндоровський індустріальний концерн»**, **ТОВ «Бетонекс»**, **ТОВ «Інвестиційно-промислова група «Майстер»**). Спостерігається скорочення випуску збірних елементів конструкцій для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного на 33,1% проти січня-вересня 2017 р.

Металургійне виробництво. Виробництво готових металевих виробів – зростання обсягів виробництва на 9,4%.

Збільшення обсягів виробництва дроту холоднотягнутого зі сталі нелегованої, канатів з чорних металів, фібри, цвяхів **ОФ ПрАТ «ВО «Стальканат-Сігур» завод «Стальканат»**; труб та трубопровідної арматури **ТОВ «Елемент»**; вікон та віконних коробок з алюмінію **ТОВ «Елтол»**.

ТОВ «Сантехрай» (Біляївський р-н, с.Усатове) придбано нові ливарні форми для виробництва радіаторів.

Машинобудування – зростання обсягів виробництва на 0,7%, у т.ч.: телевізійних приймачів, лічильників електроенергії **ТОВ «Телекомунікаційні технології»**; оптико-механічної апаратури **ТОВ ВП «Сфера»**; обладнання зв'язку **ТОВ «Телекарт-Прилад»**; проводів та кабелів до 1000 В, радіочастотного кабелю **ПАТ «Одескабель»**; устаткування для сільського господарства **ТОВ «Велес-Агро»**; запчастин для вантажних вагонів **ПАТ «Одеський машинобудівний завод»**.

ПАТ «Одескабель» запустив комплекс з виробництва новітнього LAN-кабелю нового покоління - категорії 6А. Введення в експлуатацію нових виробничих потужностей дозволить збільшити обсяг виробництва LAN-кабелю на 70% при відповідності рівня якості найвищим нормам міжнародних стандартів.

ТОВ «Айсберг» ЛТД – модернізовано ділянку з виробництва корпусних виробів для холодильного обладнання, придбано нове сучасне обладнання.

Виробництво виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності - +6,0% - зростання обсягів виробництва гофротари та паперу обгорткового **ПАТ «Ізмаїльський целюлозно-картонний комбінат»**

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – + 0,1%. Частка галузі становить 24,6%.

Інвестиційні проекти в галузі енергетики:

✓ **«Ukraine Power Resources»** - будівництво вітроелектростанції (с.Визірка та Любопіль Лиманського району), 26 вітрогенераторів потужністю 100 МВт.

✓ **ТОВ «Соратано Україна»** - будівництво вітроелектростанції у Білгород-Дністровському районі. Передбачено будівництво електростанції потужністю у 100 МВт, електростанцію розраховано на 30 вітрогенераторів.

✓ **Компанією «Гюріш Іншаат ве Мюхендіслік А.Ш.»** (Туреччина) на території **Овідіопольського району в с.Роксолани** розпочато будівництво першої черги ВЕС «Овід Вінд II» загальною потужністю 82,8 МВт. Частина парку вітряків зведена, роботи щодо добудови іншої частини вітряків, підключення до енергомереж, отримання всіх необхідних документів тощо на даний час тривають.

✓ **Будівництво заводу з виробництва біоетанолу** в Любашівському районі. Передбачає проектну потужність 50 тис. тонн біоетанолу на рік. Першим етапом реалізації проекту стане запуск цеху з виробництва олії, наступним будівництво біоТЕЦ потужністю 12 МВт, що працюватиме на відходах сільського господарства та забезпечуваємо електроенергію не лише власне виробництва, а й інші об'єкти у північних районах області. Через 2-3 роки запрацює завод із виробництва біоетанолу з кукурудзи, соломи, очерету.

✓ **ТОВ «Дністровська вітроелектростанція»** на території Старокозацької, Мологівської, Маяківської та Семенівської сільських рад Білгород-Дністровського району планується будівництво **вітропарку потужністю 100 МВт.**

✓ **ТОВ «ТД «Вілексім»** - будівництво комплексу з переробки органічних відходів і силосу в біогаз для виробництва електричної та теплової енергії в смт Окни. В травні 2017 року розпочато будівництво I черги, до кінця 2018 року планується розпочати будівництво II черги (земляні роботи). Планується створення 27 робочих місць, на період будівництва до 60 нових робочих місць.

Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Послугами пасажирського транспорту скористалися 194,3 млн. пасажирів, або 99,1% від обсягу січня–серпня 2017р.

Пасажирські перевезення за видами транспорту за січень - серпень 2018 року

	Пасажирооборот		Перевезено пасажирів	
	млн.пас.км	у % до січня–серпня 2017	тис.	у % до січня–серпня 2017
Всього, тис. у тому числі:	7829,6	100,8	194319,2	99,1
залізничним	4428,2	105,6	11609,0	96,6
автомобільним	2547,9	91,3	69893,1	86,2

У січні–серпні 2018 року усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 7,8 млрд.пас.км, що на 0,8% більше від обсягів січня–серпня 2017 року.

У січні–серпні 2018 року вантажооборот підприємств транспорту становив 41,6 млрд.ткм, що на 3,8% менше, ніж у січні–серпні 2017 року.

Підприємствами транспорту перевезено 27,1 млн.т вантажів, що на 0,1% менше, ніж у січні–серпні 2017 року.

Вантажні перевезення

	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до січня–серпня 2017	тис.т	у % до січня–серпня 2017
Транспорт, у т.ч.	41572,3	96,2	27068,0	99,9
автомобільний	1430,9	117,6	5436,2	117,3

Відправлення вантажів залізничним транспортом порівняно з січнем–серпнем 2017 р. зменшилося. Зокрема, відправлення нафти і нафтопродуктів скоротилося на 57,3%, зерна і продуктів перемолу – на 25,9%, чорних металів – на 18,1%, цементу – на 18,0%, будівельних матеріалів – на 9,8%, лісових вантажів – на 1,0%. Разом з цим відправлення коксу, хімічних та мінеральних добрив збільшилося у 1,5 рази, кам'яного вугілля – на 33,5%, залізної і марганцевої руди – на 11,6%, брухту чорних металів – на 9,3%. У загальному обсязі відправлених вантажів високу питому вагу мали будівельні вантажі (19,9%), зерно і продукти перемолу (18,6%), кам'яне вугілля (16,5%), добрива (5,3%), руда (3,0%).

Переробка контейнерів в портах регіону за січень - серпень 2018 року

	січень-серпень 2017 року, TEU	січень-серпень 2018 року, TEU	січень - серпень 2018 року до січня – серпня 2017 року, %
Перероблено контейнерів Україна, TEU у т.ч.:	375 197,00	528 452,00	140,9
Одеський порт	333 087,00	383 416,00	115,1
експорт	137 844,00	171 504,00	124,4
імпорт	173 142,00	195 933,00	113,2
транзит	21 254,00	15 979,00	75,2
внутрішнє сполучення	847,00	-	-
Морський порт «Чорноморськ»	6,00	78 297,00	1 304 950,0
експорт	2,00	48 843,00	2 442 150,0
імпорт	-	29454	-
транзит	4	-	-
внутрішнє сполучення	-	-	-
Морський порт «Южний»	42 069,00	66 422,00	157,9
експорт	20 971,00	28 930,00	138,0
імпорт	19 761,00	33 955,00	171,8
транзит	802,00	3 537,00	441,0
внутрішнє сполучення	535		

За фактичними даними ДП «Адміністрація морських портів України» в січні-серпні 2018 року вантажопереробка в морських портах Одеської області склала 58 238,3 тис.т, що становить 98,7% до показників 2017 року (по Україні 98,0%).

Вантажопереробка експортних вантажів в морських портах області склала 41 184,4 тис.т (92,5% до показників 2017 року), імпортних – 10 36,6 тис.т (приріст на 30,7% в порівнянні з аналогічними показниками 2017 року).

Перевалка транзитних вантажів склала 6784,5 тис.т (102,4% від показників 2017 року), внутрішнє сполучення – 232,8 тис.т.

Переробка контейнерів в морських портах України за звітний період склала 528452 TEU (140,9% від показників 2017 року).

Кількість оброблених суден в портах України за липень 2018 року склала 964 судна, у тому числі портами області – 665 (69%).

З початку року портами області (Одеса, Чорноморськ, Усть-Дунайськ, Ізмаїл) перевезено 311 445 пасажирів, з них внутрішні перевезення 277 499, іноземні – 33 946. В серпні перевезено 110 429 пасажирів.

Через причали Одеського порту в січні-серпні 2018 року переважено 13885,8 тис.т вантажів, що становить 87,5% до результату аналогічного періоду минулого року.

У тому числі: експорт – 10 055 тис.т (-13,1%), імпорт – 2 891,6 тис.т (+7,4%), транзит – 890,6 тис.т (-42,3%), внутрішнє сполучення – 48,55 тис.т.

При цьому перевалка сухих вантажів склала 5 294,9 тис.т (38,1%), наливних – 924,2 тис.т (6,7%), тарно-штучних 7 666,7 тис. т (55,2%).

У номенклатурі вантажів лєвова частка переробленого тоннажу припадає на такі позиції: хлібні (зерно) – 4 396,1 тис.т (82,9 % до показників 2017 року), контейнери – 4 885,1 тис.т (109,3%), чорні метали - 2 639,8 тис.т (76%).

Показник перевалки контейнерних вантажів в штучному вирахованні - 383 416 TEU, що становить 115,1% до результату аналогічного періоду минулого року.

Падіння експорту на 13,1% обумовлено падінням експорту чорних металів на 30,8 %, хлібних на 17,1%. Зменшення на 42,3% транзиту обумовлено падінням на 76,7% транзиту наливних вантажів (олії, нафтопродуктів, хімічних вантажів).

Кількість оброблених суден в порту – 96.

З початку року перевезено 279 525 пасажирів, з них внутрішні перевезення 276 726, іноземні – 2 799. В серпні перевезено 105283 пасажирів.

За січень-серпень 2018 року вантажопереробка в морському порту «Южний» склала 26087,3 тис.т, що на 8% нижче за показники аналогічного періоду 2017 року.

Перевалка експортних вантажів склала 18 011,7 тис.т (-16,5%), імпортних – 4 338,4 тис.т (+17,1%), транзитних – 3 599,8 тис.т (+18,8%), внутрішнє сполучення – 137,4 тис.т.(збільшення у 4,4 рази).

Показник перевалки контейнерних вантажів в штучному вирахованні - 66422 TEU, що становить 157,9% до результату аналогічного періоду минулого року.

Падіння на 26,2% експорту суховантажних вантажів (руда,зерно) вплинуло на загальні показники вантажопереробки.

Однак відбулося зростання на 31,1% перевалки хімічних вантажів, контейнерів (+67,1), чорних металів (у 7,8 разів).

Вантажообіг всіх портових операторів, які здійснюють свою діяльність в акваторії порту «Южний», становить 30,8% від вантажообігу всіх морських портів України (29,2% експорту, 29,5 % імпорту та 51,0% транзиту).

Кількість оброблених суден в порту – 79.

За інформацією адміністрації морського порту «Чорноморськ» у січні-серпні 2018 року обсяг вантажообігу в цілому по акваторії склав 13 692,9 тис.т (127,4% від показників аналогічного періоду минулого року).

З 1 січня 2018 року дані щодо загальних обсягів переробки вантажів в Іллічівській філії ДП «АМПУ» подані з врахуванням даних Морської адміністрації Чорноморського рибного порту.

Перевалка експортних вантажів склала 10340 тис.т (+13,7%), імпортних – 2680,1 тис.т (більш у 2,4 рази), транзитних – 650,3 тис.т (+21,8%).

Найкращі результати досягнуто в переробці руди – 1274,9 тис.т (233,6 % до показників за 2017 рік), чорних металів – 610,9 тис. т (181,1% до показників за 2017 рік), лісних вантажів (260,5%) та вугілля.

Позитивну динаміку досягнуто у т.ч. завдяки показникам вантажопереробки контейнерів, яка в штучному вирахованні склала 78297 TEU

Левову частину переробленого вантажу становлять хлібні вантажі – 5625,8 тис.т. (106,1 % від показників аналогічного періоду минулого року).

Кількість оброблених суден в порту – 105.

З початку року перевезено 27 481 пасажирів (іноземні перевезення водним транспортом), у т.ч. в серпні - 4047.

Ізмаїльський морський порт

Вантажопереробка в морському порту склала 3490,8 тис.т, що на 9,8% вище за показники аналогічного періоду 2017 року, у т.ч. експорт - 2568,3 тис.т (+27,2%), імпорт –71,3 тис.т, транзит - 839,4 тис.т, внутрішні вантажі -11,96 тис.т.

За звітний період на 43,9% збільшився експорт руди – 2269,2 тис.т (проти минулорічних 1576,85 тис.т), на 4,5% транзит вугілля .

Кількість оброблених суден в порту – 316.

З початку року перевезено 249 пасажирів (іноземні перевезення водним транспортом).

Ренійський морський порт. Вантажопереробка в морському порту склала 841,4 тис.т, що у 1,4 рази вище за показники аналогічного періоду 2017 року, у т.ч. експорт 17,15 тис.т, імпорт – 19,9 тис.т , транзит - 804,4 тис.т.

Позитивна динаміка досягнута підвищенням (+41,1%) транзиту суховантажних вантажів(зернові у 1,85 рази)

Кількість оброблених суден в порту – 50.

Білгород-Дністровський морський торговельний порт

Вантажопереробка в морському порту склала 210,8 тис.т, що на 17% нижче за показники аналогічного періоду 2017 року, у т.ч. експорт - 175,5 тис.т (-17,9%), імпорт – 35,35 тис.т (+45,8%)

Падіння на 14,2% експорту лісних вантажів, відсутність внутрішніх перевезень та експорту зерна вплинуло на загальні показники вантажопереробки.

Кількість оброблених суден в порту – 7.

Морський порт "Усть-Дунайськ"

Вантажопереробка в морському порту склала 29,2 тис.т, що становить 115,9% показників аналогічного періоду 2017 року.

Експорт зерна склав 16,8 тис.т (131,3% показників 2017 року) та 12,4 тис.т каботажних перевезень нафтопродуктів (+2,5%).

Кількість оброблених суден в порту – 12.

З початку року перевезено 4190 пасажирів, з них внутрішні перевезення 773, іноземні – 3417, у тому числі в серпні - 1099.

Дорожньо-транспортне господарство

Фактичний обсяг виконаних робіт за 9 місяців 2018 року складає 1183499,0 тис.грн., в т.ч.:

Будівництво та реконструкція – 106260,6 тис.грн., в т.ч. за рахунок коштів:

- державний бюджет – 105909,2 тис.грн.;

- обласний бюджет – 351,4 тис.грн.

Капітальний ремонт – 40425,4 тис.грн., в т.ч. за рахунок коштів:

- державний бюджет – 33765,7 тис.грн.;

- за програмою "Покращення стану автомобільних доріг загального користування за маршрутом Львів – Тернопіль – Умань; Біла Церква – Одеса – Миколаїв – Херсон" – 2273,4 тис.грн.;

- понадпланові надходження від митниці – 4180,8 тис.грн.;

- обласний бюджет – 205,5 тис.грн.

Поточний середній ремонт – 787140,0 тис.грн., в т.ч. за рахунок коштів:

- державний бюджет – 15000,0 тис.грн.;

- понадпланові надходження від митниці – 682034,0 тис.грн.;

- обласний бюджет – 5485,0 тис.грн.;

- місцеві бюджети – 464,0 тис.грн.

- субвенція – 84157,0 тис.грн.

Поточний дрібний ремонт – 31676,9 тис.грн., в т.ч. за рахунок коштів:

- державний бюджет – 3128,1 тис.грн.;

- обласний бюджет – 3110,0 тис.грн.;

- місцеві бюджети – 3500,0 тис.грн.;

- субвенція – 21938,8 тис.грн.

Експлуатаційне утримання – 217996,1 тис.грн., в т.ч. за рахунок коштів:

- державний бюджет – 175411,1 тис.грн.;

- місцеві бюджети – 1220,0 тис.грн.;

- субвенція – 41365,0 тис.грн.

Відремонтовано капітальним ремонтом та введено в експлуатацію міст на км 52+789 автомобільної дороги М-15 Одеса – Рені (на м.Бухарест) протяжністю 0,348 км.

В межах передбаченого на 2018 рік фінансування роботи виконані в повному обсязі на об'єктах поточного середнього ремонту:

Т-16-25 Контрольно-пропускний пункт "Кучурган" — Біляївка — Маяки — Овідіополь, відремонтовано 9,150 км;

Т-16-30 Струмок — Шевченкове — Кілія, відремонтовано 19,0 км.

Р-55 Одеса — Вознесенськ — Новий Буг, 7,0 км.

Агропромисловий комплекс

За 9 місяців 2018 року індекс сільськогосподарського виробництва становив 96,1%. Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва 96,7%, тваринництва 92,4%.

Рослинництво

Валовий збір зерна становив 3,76 млн.т у фізичній вазі, що на 7% менше, ніж було одержано на початок жовтня 2017 року. В господарствах області практично завершено збирання урожаю всіх сільськогосподарських культур.

Валовий збір пшениці становив 2,3 млн.т, що на 0,2% більше минулорічного та повністю покриває потреби регіону в насінні, продовольчому зерні.

Соняшнику зібрано 680,1 тис.т, що менше ніж у 2017 році на 15,2%, картоплі - 304,9 тис.т, овочів - 213,9 тис.т, фруктів - 95,2 тис.т, винограду - 210,2 тис.т, що у 1,62 разів більше ніж торік.

Тваринництво

Вироблено м'яса – 42,7 тис.т (у живій вазі), що на 1,7% менше, ніж у минулому році, вироблено молока 263,6 тис.т, що менше на 4,2% ніж у попередньому році, яєць – 210,9 млн.шт., що менше на 17,7 % та вироблено вовни - 832 т, що на 14,3 % менше до минулого року.

Станом на 01.10.2018 чисельність поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств становить 171,6 тис.голів, що на 7,6 % менше, ніж торік. Зменшилося поголів'я корів на 1,5 % і становить 94,3 тис.голів, свиней – 208 тис.голів (на 28,8 % менше), овець і кіз – 335,4 тис.голів (на 5,5 % менше), поголів'я птиці – 3856,3 тис.голів (на 20,2 % менше).

Сдано в експлуатацію виробничий комплекс з відгодівлі 2,0 тис.голів великої рогатої худоби та 3,0 тис.голів овець ТОВ «ААРОН БУЛЛЗ» с.Вовківське Лиманського району. Триває реконструкція та модернізація двох ферм із скотарства: з молочного напрямку на 400 корів, загальна вартість проектів – 8,9 млн.грн, свинокомплексу на 24,0 тис.голів свиней (вартість проекту – 27,0 млн.грн.).

Розрахунки за землю та майно

З власниками землі у 2018 році було укладено 282,9 тис.договорів оренди, сума орендної плати - 2224,6 млн.грн або 7,2% від вартості орендованої землі.

Станом на 01.10.2018 розрахунки з орендодавцями землі за 2018 рік проведені на суму – 1239,8 млн.грн, що становить 55,7% від договірних зобов'язань.

З власниками майна у 2018 році було укладено 16,0 тис.договорів оренди, сума орендної плати - 993,2 тис.грн. або 1,1% від вартості орендованого майна.

Станом на 1 жовтня 2018 року розрахунки з орендодавцями майна за 2018 рік проведені на суму – 98,2 тис.грн, що становить 9,9% від договірних зобов'язань.

Розрахунки з орендодавцями за оренду землі та майна за 2018 рік тривають.

Зовнішньоекономічна діяльність

Обсяги експорту та імпорту товарів у січні- липні 2018 року становили 920,3 млн.дол.США та 833,8 млн.дол.США відповідно і у порівнянні з січнем-липнем 2017 року збільшились в експорті на 3,0% (по Україні - +12,7%) та в імпорті на 5,6% (по Україні – +15,9%). Сальдо позитивне на суму 86,5 млн.дол.США.

Обсяг експорту послуг за січень-червень 2018 року становив 334,8 млн.дол.США і зменшився на 11,4% (по Україні – +5,7%) проти січня-червня 2017 року, імпорту – відповідно 92,5 млн.дол.США, зменшився на 2,9% (по Україні – +4,9%). Сальдо позитивне на суму 242,3 млн.дол.США.

У січні – липні 2018 року підприємства області здійснювали зовнішньоторговельні операції товарами з партнерами 155 країн світу.

Обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 237,4 млн.дол. або 25,8% від загального обсягу експорту та зменшився проти січня–липня 2017р. на 1,5% (у січні–липні 2017 р. – 240,9 млн.дол.США або 27,0%).

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювались до Італії, Іспанії, Польщі, Нідерландів, Німеччини, Болгарії, Естонії, Мальти, Румунії, Франції. Серед інших країн світу експорт товарів збільшився до Лівії, Філіппін, Швейцарії, Шрі–Ланки, Гонконгу, Індонезії, Молдови, Чілі та Білорусі. Поряд цим скоротилися поставки до Японії, Південної Африки, Канади, Йорданії, Кореї, Панами, Туркменістану, Іраку, Казахстану та Бангладеш.

Оснoву товарної структури експорту області склали: зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження, готові харчові продукти, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби.

Імпорт товарів з країн ЄС становив 213,5 млн.дол.США або 25,6% від загального обсягу та зменшився проти січня–липня 2017 р. на 8,4% (у січні–липні 2017 р. – 233,0 млн.дол. або 29,5%).

Серед країн ЄС найвагомiші імпортні надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Італії, Польщі, Іспанії, Франції, Бельгії, Литви, Угорщини та Словаччини. Серед інших країн світу імпорту товарів збільшився з Туркменістану, Вірменії, Азербайджану, Канади, Об'єднаних Арабських Еміратів, Казахстану, Єгипту, Молдови та Туреччини. Одночасно зменшились поставки товарів з Колумбії, Гонконгу, Швейцарії, Еквадору, Шрі-Ланки та Йорданії.

У товарній структурі імпорту надходжень значними були: машини, обладнання та механізми, продукти рослинного походження, мінеральні продукти, недорогocінні метали та вироби з них, жири та олії тваринного або рослинного походження, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них, готові харчові продукти.

Інвестиційна діяльність

Аналіз капітальних інвестицій в Одеській області за січень-червень 2018 року

За січень-червень 2018 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **8291,4 млн.грн капітальних інвестицій** (у січні-червні 2017 року – 6689,1 млн.грн.). Обсяг капітальних інвестицій на одну особу населення становив **3493,0 грн.**

У зазначеному періоді область за обсягами капітальних інвестицій **посіла 6 місце** серед регіонів країни. Частка регіону у загальному обсязі залучених інвестицій – **4,0%**. Обсяг капітальних інвестицій порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на **17,7% (11 місце серед регіонів)**.

Найбільші обсяги капітальних інвестицій освоєно в галузях:

- ⊕ транспорт, складське господарство, поштова, кур'єрська діяльність – **1696,3 млн.грн. (20,5%);**
- ⊕ будівництво – **1224,8 млн.грн. (14,8%);**
- ⊕ промисловість – **1217,0 млн.грн. (14,7%);**
- ⊕ сільське, лісове та рибне господарство – **1142,2 млн.грн. (13,8%);**
- ⊕ державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – **801,1 млн.грн. (9,6%);**
- ⊕ операції з нерухомим майном – **687,4 млн.грн. (8,3%);**
- ⊕ діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – **520,4 млн.грн. (6,3%).**

Капітальні інвестиції в розрізі джерел фінансування

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій			
	січень-червень 2018 року		січень-червень 2017 року	
	млн. грн.	у % до загального обсягу	млн. грн.	у % до загального обсягу
Усього, в тому числі за рахунок:	8291,4	100,0	6689,1	100,0
коштів державного бюджету	139,7	1,7	80,7	1,2
коштів місцевих бюджетів	915,7	11,0	787,3	11,8
власних коштів підприємств та організацій	5778,2	69,7	4825,3	72,1

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій			
	січень-червень 2018 року		січень-червень 2017 року	
	млн. грн.	у % до загального обсягу	млн. грн.	у % до загального обсягу
кредитів банків та інших позик	497,0	6,0	367,4	5,5
коштів населення на будівництво житла	893,8	10,8	614,3	9,2
інших джерел фінансування	67,0	0,8	14,1	0,2

Найвагомішу частку капітальних інвестицій за видами активів у січні-червні 2018 року спрямовано в матеріальні активи – 8187,4 млн. грн. (98,7% загального обсягу), у т.ч. у машини, обладнання та інвентар – 36,6% усіх інвестицій, нежитлові будівлі – 23,0%, житлові будівлі – 13,8%, транспортні засоби – 11,9%, інженерні споруди – 10,8%.

Аналіз прямих іноземних інвестицій в області за січень-червень 2018 року

Станом на 1 липня 2018 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) становив **1214,1** млн.дол.США (обсяг збільшився на 10,7 млн.дол.США або на 0,9% у порівнянні з даними на 1 січня 2018 року).

За обсягами ПІІ область посіла 5 місце (на 01.01.2018 – 4 місце) серед інших регіонів країни.

У січні-червні 2018 року в економіку Одеської області іноземними інвесторами вкладено 12,4 млн.дол.США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), зменшення капіталу становило 7,6 млн.дол.США; інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів становили – 6,0 млн.дол.США (у т.ч. за рахунок курсової різниці 7,5 млн.дол.США).

Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення регіону на 1 липня 2018 р. становив 511,5 дол.США.

До основних країн-інвесторів, на які припадає 81,9% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр (31,6%), Сінгапур (19,5%), Нідерланди (6,8%), Велика Британія (6,7%), Німеччина (4,4%), США (4,3%), Монако (4,3%), Франція (4,1%).

Серед країн світу на 1 липня 2018 року з початку року:

Найбільший приріст ПІІ (млн.дол.США):		Найбільший відтік ПІІ (млн.дол.США):	
Нідерланди	+9,9	Сінгапур	-3,5
Кіпр	+3,2	Франція	-0,7
США	+0,4	Велика Британія	-0,5
Німеччина	+0,1		

Найбільший приріст ПІІ у сфері:

▪ Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	+12,8 млн.дол.США
▪ Операції з нерухомим майном	+1,3 млн.дол.США
▪ Фінансова та страхова діяльність	+0,4 млн.дол.США

Прямі іноземні інвестиції в область

	Усього (млн.дол.США)	у тому числі:	
		з країн ЄС	з інших країн світу
Прямі інвестиції нерезидентів в область (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 01.01.2018	2275,6	1668,4	607,2
Акціонерний капітал нерезидентів в область на 01.01.2018	1203,3	685,2	518,2
Надійшло акціонерного капіталу нерезидентів	12,4	9,7	2,7
Вибуло акціонерного капіталу нерезидентів	-7,6	-4,4	-3,2
Інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів	6,0	6,8	-0,8

	Усього (млн.дол.США)	у тому числі:	
		з країн ЄС	з інших країн світу
(зміна вартості, утрати, перекласифікація інвестицій тощо)			
з них курсова різниця	7,5	8,0	-0,5
Акціонерний капітал нерезидентів в область на 01.07.2018	1214,1	697,2	516,8
Боргові інструменти (заборгованість за кредитами та позиками, зобов'язання за торговими кредитами та інші зобов'язання перед прямими інвесторами) на 01.01.2018	1072,3	983,3	89,0
на 01.07.2018	1075,0	985,6	89,4
Прямі інвестиції нерезидентів в область (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 01.07.2018	2289,1	1682,9	606,2

В області реалізовувалась низка найбільших інвестиційних проектів, створюються умови щодо діяльності інвестиційних компаній, а саме:

Будівництво зернового перевантажувального комплексу ТОВ «Бруклін-Київ» на території ДП «ОМТП» з лівої сторони Андросівського молу - збільшення пропускної здібності ДП «ОМТП» з перевалювання зернових потужністю 4 млн.тонн на рік, утворення 200 робочих місць;

- будівництво нового зернового терміналу в Чорноморському морському торговельному порту ТОВ «Kernel» - у складі зернового терміналу - склад підлогового зберігання зерна місткістю 140 тис. тонн з двома підземними і однієї верхньою галереєю, приймальний пристрій зерна з залізничного транспорту, комплекс галерей, залізничні шляхи і вагові, естакада, металеві силоси для зберігання зерна загальною місткістю 170 тис. тонн;

- розширення будівництва зернового терміналу Metals Ukraine в тилу причалів №7 і 8 Одеського морського порту спільно з ДП «АМПУ» - проект включає будівництво силосів, станції прийомки залізничних вагонів. Проектна місткість силосного парку становить близько 100 тис.т, продуктивність зернового терміналу по завантаженню судна - 1 тис.т/час, а потужність терміналу з переробки зерна - 4 млн/т у рік, у перспективні збільшення до 6 млн/т;

- будівництво зернового терміналу в Чорноморському морському торговельному порту ТОВ «RisOil» - збільшено перевантажувальні потужності в порту, забезпечується експортний вантажопотік не менше 3 млн.т/рік. Побудований універсальний склад №2, станція розвантаження вагонів №2, резервуари силосного типу, транспортна галерея до стику причалів №10, 11 і уздовж причалу №11 з установкою судноавантажувальної машини на причалі №11, двосторонній пірс на стику причалів №10-11 з причалами №11-а і 11-б з установкою судноавантажувальних машин. Нові потужності забезпечують збільшення кількості суднозаходів до порту і, відповідно, зростання портових зборів.

- будівництво терміналу для зберігання і перевалки рослинної олії ТОВ «Allseeds Black Sea» - новий термінал буде об'єднаний з існуючим терміналом (42 000 т олії) олієпроводом. Проект включає реконструкцію олійнозливної станції. Передбачається збільшення загальної потужності групи зі зберігання олії до 129'000 т (+87'000 т олії) та загального обсягу перевалки олії до 1,5 млн.т на рік або до 30% українського експорту соняшникової олії. Проект включає будівництво 2х олієпроводів.

Будівництво нового зернового терміналу - спільний проект вітчизняної стивідорної компанії «М.В.Карго» з найбільшою американською корпорацією Cargill, один з найбільших інвестиційних проектів, що реалізуються в Україні в останні роки. Загальна вартість проекту \$150млн. У будівництві беруть участь ЄБРР і МФК - загальна сума кредиту цих організацій складе \$74 млн. (по 37 млн.долл. відповідно). Новий термінал зможе забезпечувати понад 10% експорту українських зернових на рік. На терміналі планується створення понад 500 робочих місць, передбачається збереження 290 тис.т зерна одночасно. До кінця 2018 року роботи планується завершити, а у 2019 році розпочнеться захід судів типу postpanamax для завантаження зерном. На даний час проект будівництва зернового терміналу виконано на 85%.

Серед інфраструктурних проектів – забезпечення функціонування поромного сполучення між Україною та Румунією - поромного комплексу **Орлівка-Ісакча**. Це залучення додаткових вантажопотоків, збільшення прямих іноземних інвестицій у регіон, збільшення зайнятості населення за рахунок створення біля 100 нових робочих місць. Переправа дозволяє автотранспорту економити кілька годин часу на шляху з України до Румунії і уникнути додаткового транзиту через територію Молдови, очікується збільшення пасажирських і вантажних потоків транспорту в 2-3 рази. Загальна вартість проекту 6 млн.євро.

- **Delta Wilmar/ Wilmar Int, ТОВ «Дельта Вілмар СНД»** – будівництво нового заводу по переробці олійних культур. Створення до **200 нових робочих місць**. **Основні потужності нового комплексу:** Завод по переробці сої потужністю 2 тис.т/добу. Термінал для накопичення шроту - 50 тис.т. Причал потужністю перевалки до 3 млн.т насипних продуктів (шрот) та рослинних олій. У результаті реалізації даного інвестиційного проекту через причал №37а планується щорічна перевалка на експорт близько 1.5 млн.т вантажів, включаючи продукцію діючих заводів та нового заводу з переробки сої.

Будівництво та житлова політика

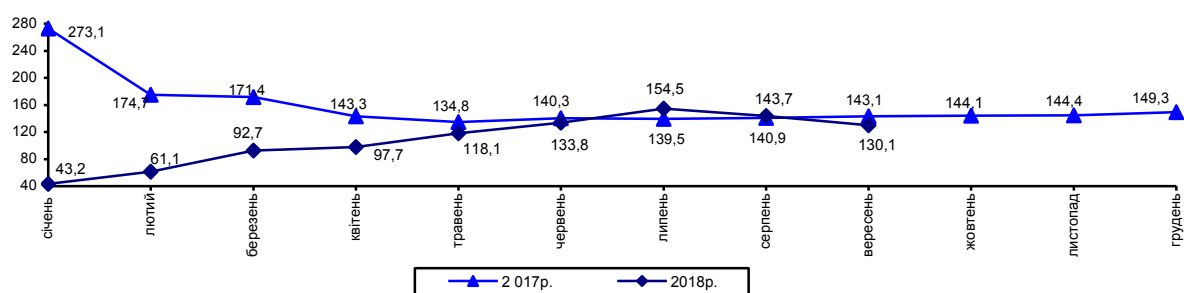
У січні-вересні 2018 року підприємствами області виконано будівельних робіт на суму **10 473,3 млн.грн**. Індекс будівельної продукції порівняно з відповідним періодом 2017 року становив **130,1%** (по Україні 105,4%).

Серед регіонів України у зазначеному періоді Одеська область за **обсягами будівельних робіт**, виконаних власними силами, посіла **2 місце**, за **індексом будівельної продукції** - **3 місце**. Частка обсягу будівельних робіт Одеської області у загальному обсязі становить **12,1%**.

За характером будівництва обсяги робіт розподілились таким чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення – 80,5% від загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонтів (13,2% та 6,3% відповідно).

Індекси будівельної продукції

(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

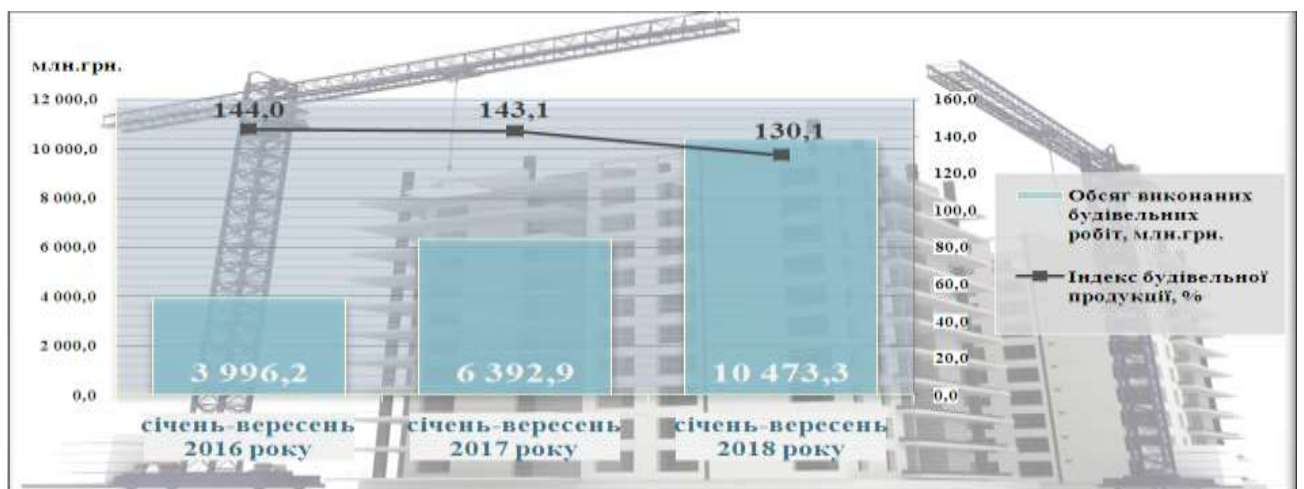
За видами будівельної продукції обсяги виконаних робіт:

	Обсяги виконаних будівельних робіт, млн. грн.		Індекс будівельної продукції, %		у % до загального обсягу
	січень-вересень 2018р.	січень-вересень 2017р. (уточнені дані)	січень-вересень 2018р. до січня-вересня 2017р.	січень-вересень 2017р. до січня-вересня 2016р. (уточнені дані)	
Будівництво	10 473,3	6 392,9	130,1	143,1	100,0
Будівлі	3 228,8	2 832,1	91,2	141,1	30,8
житлові	2 236,1	2 177,0	82,6	152,9	21,3
нежитлові	992,6	655,1	122,5	110,3	9,5
Інженерні споруди	7 244,5	3 560,8	162,5	144,8	69,2

На загальну тенденцію вплинуло збільшення обсягів будівництва інженерних споруд (на 62,5%), частка яких у загальному обсязі будівництва становила 69,2%.

Водночас відбулося зменшення обсягів будівництва будівель (на 8,8%), частка яких у загальному обсязі будівництва становила 30,8%, у т.ч. житлових - на 17,4%, частка у загальному обсязі будівництва – 21,3%.

Динаміка обсягу виконаних будівельних робіт

За січень - червень 2018 року введено в експлуатацію **222,8** тис.м² житла, зменшення на 11,8% (довідково: січень-червень 2017р. - +2,7%) (по Україні – -29,2%).

Серед регіонів України у зазначеному періоді Одеська область за обсягами введеного в експлуатацію житла посіла **4 місце**, за темпами зростання (зниження) введеного в експлуатацію житла - **10 місце**. Частка Одеської області в загальному обсязі введеного в експлуатацію житла – **6,8%**.

За 9 місяців 2018 року архітектурно-містобудівною радою розглянуто та рекомендовано до затвердження 81 проект містобудівної документації, у т.ч.:

- схема планування території Тарутинського району;

- генеральні плани та плани зонування території 15 сіл;
- 65 детальних планів інвестиційно-привабливих територій регіону.

Визначені перспективні напрямки містобудівного освоєння території регіону (точки зростання та комунікаційні вісі).

Місцевими органами самоврядування та їх виконавчими органами розроблено та затверджено:

- схему планування території Роздільнянського району Одеської області;
- історико-архітектурний опорний план міста Болграда;
- зонінг смт Хлібодарське та селища Радісне Біляївського району;
- генеральні плани 6 сіл (Вестернічани, Куяльник, Миколаївка, Миколаївка

Перша, Олексіївка, Петрівка).

В різних стадіях розробки знаходяться 62 проекти генеральних планів адміністративно-територіальних одиниць області, у т.ч. території суб урбанізованої зони Одеської агломерації.

На реалізацію заходів Регіональної комплексної програми з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2012-2019 роки з обласного бюджету у 2018 році було заплановано 2940,0 тис.грн для створення та функціонування служби містобудівного кадастру регіонального рівня. На теперішній час на розроблення планувальної документації виділено та освоєно 792,0 тис.грн та на удосконалення діяльності служби містобудівного кадастру - 498,8 тис.грн.

На місцевому рівні на створення містобудівного кадастру з місцевих бюджетів в 2018 році виділено 4550,6 тис.грн.

Управління об'єктами комунальної власності

Відповідно до статті 15 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22 вересня 2006 року №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, управління якими здійснює обласна рада», розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.04.2017 №318/А-2017 «Про покладання управління окремими об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, області на структурні підрозділи обласної державної адміністрації», функції з управління **174 об'єктами** спільної власності територіальних громад області покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації, з них: *Департамент охорони здоров'я – 39 об'єктів, Департамент освіти і науки – 40 об'єктів, Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини – 65 об'єктів, Департамент соціальної та сімейної політики – 16 об'єктів, Управління молодіжної політики та спорту – 3 об'єкти, Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності – 3 об'єкти, Департамент економічної політики та стратегічного планування - 2 об'єкта, Департамент екології та природних ресурсів – 1 об'єкт, Управління з питань містобудування та архітектури – 1 об'єкт, Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва – 3 об'єкти.*

Очікувані надходження до обласного бюджету від оренди майна за 2018 рік становить 10 884,0 тис.грн., за 9 місяців 2018 року фактично надійшло 8792,8 тис. грн., що становить 80,8 % від запланованого.

До обласного бюджету перераховано частину чистого прибутку обласних комунальних підприємств за 9 місяців 2018 року в сумі – 78,9 тис. грн. та податку на прибуток в сумі – 2270,2 тис. грн.

Земельні відносини

Станом на 01.10.2018 реалізовані права оренди 226 земельних ділянок загальною площею 5853,6940 га, завдяки чому до місцевих бюджетів вже надійшла річна орендна плата у розмірі 26 189 520 грн.

При стартовій ставці річної орендної плати на рівні 8% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок, середня ставка проданих лотів становить 16,11% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Середня вартість оренди 1 га земельних ділянок за 9 місяців 2018 року склала 4474,02 грн.

Оновлено нормативну грошову оцінку земель населених пунктів смт Авангард, с. Прилиманське Овідіопольського району та Чорноморської міської ради Одеської області, яка набуває чинності з 01.01.2019.

Станом на 01.10.2018 прийнято 47400 заяв про державну реєстрацію земельної ділянки, з яких 36372 заяви відпрацьовано позитивно, по 11028 заявам подані матеріали повернуто на доопрацювання.

Реформування відносин власності

З початку приватизації в Одеській області станом на 01.10.2018 змінили форму власності 5023 об'єкти, з них 1478 - державної власності (група А – 596 об'єктів, групи Б, В, Г – 490 об'єктів, група Д – 161 об'єкт, група Е - 131 об'єкт, група Ж – 102 об'єкти) та 3550 - комунальної власності (група А – 3328 об'єктів, групи Б, В, Г – 109 об'єктів, група Д – 72 об'єкти, група Е – 20 об'єктів, група Ж – 21 об'єкт).

Протягом січня - вересня 2018 року укладено 2 договори купівлі-продажу об'єктів державної власності, а саме:

1. Частина будівлі фізкультурно-оздоровчого комплексу загальною площею 716,7 м² (Одеська обл., м. Чорноморськ, вул. Промислова, 26), що складає 346/1000 частин загальної площі об'єкта нерухомого майна. Знаходиться на балансі ПрАТ "Іллічівськзовніштранс". Об'єкт придбаний шляхом викупу особою, яка єдина подала заяву на участь в аукціоні. Вартість продажу 565,92 тис.грн. (без ПДВ). Кошти покупцем сплачені повністю та перераховані регіональним відділенням до державного бюджету.

2. Нежитлові приміщення другого поверху п'ятиповерхового будинку загальною площею 88,70 м² (Одеська обл., м. Арциз, вул. Добровольського, 3а, офіс №39), що перебувають на балансі Управління Державної казначейської служби України в Арцизькому районі Одеської області. Об'єкт придбаний шляхом викупу особою, яка єдина подала заяву на участь в аукціоні. Вартість продажу 369,190 тис. грн. (без ПДВ). Станом на 05.04.2018 кошти покупцем сплачені повністю.

Станом на 01.10.2018 корпоративний портфель держави у Одеському регіоні складається з 19 господарських товариств з державними корпоративними правами, у т.ч. 17АТ з державними пакетами акцій в статутних капіталах та 2 ТОВ з державними частками.

Органами управління державними корпоративними правами вищевказаних товариств є:

✓ по 8 підприємствам - відповідні міністерства або державні акціонерні, холдингові та лізингові компанії;

✓ по 11 підприємствам - Фонд державного майна України, в тому числі, по 3 - регіональне відділення (з них по 2-х товариствах триває ліквідаційна процедура).

Перелік єдиних майнових комплексів державних підприємств і їх структурних підрозділів, у тому числі тих, що передані в оренду

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
01387828	Єдиний майновий комплекс ДП «Енергомонтажний поїзд № 754»	м. Одеса, вул.Семінарська, 15а	РВ ФДМУ по Одеській області
33171824	ДП «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс»	Одеська обл., Біляївський р-н, с. Паліївка	РВ ФДМУ по Одеській області
33933233	Єдиний майновий комплекс ДП	м. Одеса, пляж «Отрада»,	РВ ФДМУ по Одеській області

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
	«Чорноморський яхт-клуб»	траверси 7-9	
13884006	Єдиний майновий комплекс ДП ремонтно-будівельної дільниці «Агрос»	м. Одеса, вул. Михайлівська, 13	Міністерство аграрної політики та продовольства України
5632466	Єдиний майновий комплекс ДП «Інженерний виробничо-науковий центр литва під тиском»	м. Одеса, вул. Хімічна, 2	РВ ФДМУ по Одеській області
22492239	Єдиний майновий комплекс ДП «Південний державний науково-виробничий центр «Прогрес»	Одеська обл., м. Южне, вул. Індустріальна, 8	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
23860359	Єдиний майновий комплекс ДП «Центр тестування мобільної техніки»	Одеська обл., Біляївський р-н, с. Нерубайське, вул. Зелена, 1	РВ ФДМУ по Одеській області
21028008	Єдиний майновий комплекс колишнього ДП «Нефон»	м. Одеса, вул. Терешкової, 21	Українська державна будівельна корпорація «Укрбуд»
01125614	Державна судноплавна компанія „Чорноморське пароплавство”	м. Одеса, вул. Ланжеронівська, 1	Міністерство інфраструктури України
31091998	ДП водних шляхів „Устьдунайводшлях”	Одеса обл., м. Ізмаїл, вул. Героїв Сталінграду, 36	Міністерство інфраструктури України
24971375	Єдиний майновий комплекс ДП „ТВК”	Одеська обл., Овідіопольський р-н, смт. Авангард, вул. Базова, 21	Державна регуляторна служба України

Станом на 01.10.2018 здійснюється управління майном ЄМК 5 державних підприємств щодо яких прийнято рішення про приватизацію.

Станом на 01.10.2018 на обліку та у сфері управління регіонального відділення перебувають 1402 об'єкти, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, але залишились на їх балансі. З яких 30 об'єктів передано в оренду, по 531 об'єктам укладені договори зберігання, 12 об'єктів передано у безстрокове безоплатне користування.

За період січень-вересень 2018 року на конкурсних засадах укладено 101 новий договір оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 432 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Протягом періоду січень – вересень 2018 року до Державного бюджету України надійшло коштів за оренду державного майна у сумі 211,47 млн. грн.

Станом на 01.10.2018 юридичною службою регіонального відділення здійснювався захист державних інтересів у судових органах по 182 судовим справам, зокрема:

- ✓ справи про банкрутство – 13;
- ✓ за позовними заявами, поданими регіональним відділенням – 19;
- ✓ за позовними заявам, поданими до регіонального відділення – 31;
- ✓ за участю прокуратури – 16;
- ✓ справи, по яких регіональне відділення виступає як третя особа – 51;
- ✓ справи, по яких регіональне відділення представляє інтереси Фонду державного майна України та його структурних підрозділів по довіреностям - 52.

Станом на 01.10.2018 на контролі знаходиться 22 договори купівлі-продажу.

У III кварталі 2018 року проведено 5 перевірок стану виконання умов договорів купівлі-продажу, що складає 23% від загальної кількості.

За результатами перевірок виявлено 6 порушень виконання умов договорів купівлі-продажу. До порушників застосовані штрафні санкції на загальну суму 18 393,60 грн. Станом на 01.10.2018 сплачено 15553,60 грн.

Регуляторна політика та розвиток підприємництва

Майже 100% підприємств області належать до категорії середніх та малих підприємств.

Станом на 01.10.2018 від суб'єктів малого та середнього підприємництва у вигляді податків та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів надійшло 10431,1 млн.грн. (+23,9% до відповідного періоду попереднього року), що становить 48,5% загальної суми бюджетних надходжень (без урахування митних платежів):

- державний бюджет – 5 019,3 млн. грн., +23,5% до минулого року;
- місцевий бюджет – 5 411,7 млн. грн., +24,3% до минулого року.

З метою підтримки розвитку підприємництва з 2017 року в Одеській області реалізується «Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки», затверджена рішенням Одеської обласної ради від 16.06.2017 №405-VII.

Основним напрямком Програми є забезпечення доступності кредитних ресурсів для підприємців шляхом здешевлення (компенсації відсотків) вартості кредитів, отриманих на реалізацію інвестиційних проектів.

За результатами проведених конкурсних відборів інвестиційних проектів право на компенсацію мають 18 підприємств. із загальною сумою кредитного портфелю близько 50,0 млн.грн. Підприємства-переможці забезпечують роботою 1800 мешканців області. З початку участі у проекті створено 50 нових робочих місць. 8 підприємств підвищили середній рівень заробітної плати.

За підтримки коштів обласного бюджету реалізуються проекти із запровадження ресурсо- та енергоефективного обладнання, переробки овочевої продукції, переробки відходів виноградарства та виготовлення з них олії, виробництва косметичних засобів з натуральної сировини, будівництво круп'яного цеху, будівництво нового складського комплексу для зберігання готової продукції, реконструкція ВРХ та птахоферми.

Надання адміністративних послуг

На виконання Закону України «Про адміністративні послуги» в Одеській області **утворена та функціонує мережа із 38 центрів надання адміністративних послуг** (далі – ЦНАП), у тому числі:

- ✓ 7 міських;
- ✓ 1 міськрайонний (ЦНАП Білгород-Дністровської міської ради);
- ✓ 24 районних;
- ✓ 4 в ОТГ (Авангардівській, Березівській, Красносільській, Куяльницькій).
- ✓ 2 в сільських радах (Крижанівська та Фонтанська сільські ради).

За I півріччя 2018 року надано **227658** адміністративних послуги (в середньому за місяць – **37609** послуг). (За 2017 рік спеціалістами ЦНАП області надано **479882** адміністративних послуги (в середньому за місяць – **39988** послуг).

Відповідно до Указу Президента України від 26.05.2017 року №146 «Про заходи, пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України», з метою забезпечення належних умов для ефективного та в повному обсязі використання громадянами України можливостей і переваг безвізового режиму та запровадження видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон придбано та встановлено спеціалізоване технічне обладнання:

- 13 комплектів до Центру інтегрованих послуг м. Одеса;
- по 1 комплекту до ЦНАП Білгород-Дністровської міської ради, Авангардівської ОТГ, Болградської районної державної адміністрації;
- 2 комплекти до ЦНАП Чорноморської міської ради;
- 3 комплекти до ЦНАП Крижанівської сільської ради.

На 01.10.2018 з початку року ЦНАП Білгород-Дністровської ради видано 2334 паспорти, що дають право громадянину на виїзд за кордон та містять безконтактний електронний носій.

ЦНАП Авангардівської об'єднаної територіальної громади з початку року видано 168 паспортів нового зразка, у тому числі 50 ID-карток та 118 паспортів для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

ЦНАП Болградської районної державної адміністрації з початку року видано 1231 паспорт, з них 142 - ID-картки, 1089 - паспорти для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

Після завершення процедури укладення договорів та підключення до захищених каналів зв'язку послугами з оформлення та видачі біометричних паспортів можна буде скористатися у ЦНАП Чорноморської міської ради та Крижанівської сільської ради.

З 26.06.2018 ЦНАП Лиманської районної державної адміністрації розміщений у новому приміщенні («open-space»), яке відповідає вимогам Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 №588.

Відповідно до умов Меморандуму про співпрацю, укладеного між МБО «Фонд Східна Європа» та облдержадміністрацією в рамках реалізації спільного проекту «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади (EGAP)» проводиться робота із впровадження програмного забезпечення для автоматизації процесу надання е-послуг на базі системи електронного документообігу «ДокПроф3» у 15 ЦНАП області.

У рамках проекту «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади (EGAP)», що фінансується Швейцарською конфедерацією та реалізується в Одеській області ЦНАП Біляївської, Болградської, Лиманської, Любашівської райдержадміністрацій передано комплекти сучасної портативної техніки для надання адміністративних послуг маломобільним громадянам. До базової комплектації входять ноутбук, прилад для зчитування ID-паспортів, принтер, сканер, копіювальна машина та безпровідний термінал.

Опрацьовано питання щодо створення умов для оплати за адміністративні послуги безпосередньо в ЦНАП області за допомогою POS-терміналів. Ананьївською, Лиманською, Овідіопольською та Окнянською РДА укладено договір еквайрингу з АТ «Ощадбанк» та встановлено по 1 POS-терміналу до відповідних ЦНАП при райдержадміністраціях для проведення платежів, пов'язаних зі сплатою адміністративного збору за отримання адміністративних послуг. Підписано вказаний договір із ЦНАП Любашівської райдержадміністрації та вирішується питання щодо встановлення POS-терміналів.

Енергозбереження та енергоефективність

Протягом 2016-2018 років питання у сфері ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів вирішувались у рамках регіональної програми енергоефективності Одеської області на 2016-2018 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 21 грудня 2015 року №33-VII.

За період дії програми у сфері енергоефективності та енергозбереження у регіоні протягом 2016-2018 років було виконано такі заходи:

- ✓ реконструкція абонентських вводів системи опалення житлових будинків встановленням будинкових приладів обліку теплової енергії;
- ✓ заміна застарілого обладнання електричних мереж на сучасне;
- ✓ реконструкція покрівлі у житлових будинках та бюджетних установах;

- ✓ заміна вікон та дверей на енергоефективні у житлових будинках та бюджетних установах;
- ✓ теплова санація житлових будинків та бюджетних установ;
- ✓ капітальний ремонт та реконструкція котельні, опалювальної системи у бюджетних установах;
- ✓ будівництво котелень на альтернативних видах палива;
- ✓ капітальний ремонт, реконструкція вуличного (зовнішнього) освітлення (в тому числі виготовлення ПКД) у населених пунктах.

За період дії державної програми підтримки населення та ОСББ для впровадження енергоефективних заходів в області видано 9385 кредитів на загальну суму 194,8 млн.грн. із них 737 кредитів на суму 10,5 млн.грн. за напрямком - придбання котлів.

У м. Одесі, м. Чорноморськ та Арцизькому районі прийняті програми відшкодування частини суми/відсотків за кредитами населення, ОСББ та ЖКГ.

За січень-жовтень 2018 року перевагами програм на потреби термомодернізації житлових будівель, впровадження інших енергоефективних заходів скористалися 196 позичальників на загальну суму 2062,3 тис. грн.

Загальна кількість котелень складає 1521 од., із них 121 котельня виробляє теплову енергію з альтернативних джерел енергії (деревне паливо/вугілля, паливо з відходів сільського господарства у вигляді гранул або брикетів та інше), що складає 8% від загальної кількості котелень.

За I півріччя 2018 року обсяг виробленої теплової енергії з альтернативних джерел енергії (41253,4 Гкал) до обсягу виробленої теплової енергії з природного газу (824948 Гкал) становить 5%.

Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

На 01.08.2018 в Одеській області проживало 2380,4 тис. осіб. Зменшення чисельності наявного населення до початку року становило 2650 осіб або 0,11%.

Зменшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 6053 осіб, що склало 4,3 ‰ на 1000 населення, у той час як міграційний приріст населення становив 1737 осіб (2,4 ‰).

Природний рух населення у січні-липні 2017 року характеризувався зменшенням народжуваності та смертності, а також перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 68,9 дитини, які народилися живими.

У січні-липні 2018 року міграційний приріст населення становив 3403 особи, що більше в 2,3 рази, ніж у січні-липні 2017 року (1480 осіб).

Несприятливі демографічні чинники значно вплинули на чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого в усіх сферах економічної діяльності. Протягом I півріччя 2018 року зазначений показник відповідно до I півріччя 2017 року зменшився на 7,1 тис. осіб або на 0,4% і становив 1753,1 тис. осіб.

Аналіз даних щодо економічної активності населення у I півріччі 2018 року свідчить, що на тлі зменшення середньорічної чисельності населення у віці 15-70 років спостерігається тенденція до збільшення чисельності населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю на 4,7 тис. осіб або 0,5% (993,6 тис. осіб) і рівня зайнятості населення на 0,5 в.п. (56,7%), а також зменшення безробітного населення у віці 15-70 років на 4,0 тис. осіб або на 5,3% (71,7 тис. осіб) та рівня безробіття на 0,4 в.п. (6,7%).

Ситуація на зареєстрованому ринку праці у січні-вересні 2018 року характеризувалась наступними даними:

- кількість осіб, які мали статус безробітного у державній службі зайнятості, у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року зменшилась на 6,5% і становила 28932 особи;
- на 01.10.2018 чисельність зареєстрованих безробітних становила 8290 осіб, що на 0,7 % більше у порівнянні з відповідною датою 2017 року, з яких 56,5% становлять жінки, 30,5% - молодь віком до 35 років, 37,2% - особи, які мають додаткові гарантії щодо сприяння у працевлаштуванні;
- рівень зареєстрованого безробіття на 01.10.2018 становить 0,6 %, що на рівні показника минулого року.

Відповідно до Методики утворення робочих місць, затвердженої наказом Мінсоцполітики України від 11.10.2013 №611, кількість робочих місць, утворених упродовж січня-липня 2018 року, становила 17828 одиниць, що на 0,6% менше, ніж за відповідний період 2017 року. Кількість ліквідованих робочих місць впродовж січня-липня 2018 року становила 8508 одиниць. Співвідношення кількості створених і ліквідованих робочих місць становить 209,5 %.

Грошові доходи населення та заробітна плата

У II кварталі 2018 року розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 8018 грн і порівняно з відповідним періодом 2017 року збільшився на 24,1%.

Серед міст та районів області найвищі розміри заробітної плати у II кварталі 2018 року спостерігались у містах: Южному (14259,0 грн.), Чорноморську (10081,0 грн.), Одесі (8290,0 грн.) та Лиманському районі (9830,0 грн.).

Низьким залишається середній розмір заробітної плати у працівників Подільського (4303,0 грн.), Болградського (5087,0 грн.) та Тарутинського (5309,0 грн.) районів. У зазначених районах розмір заробітної плати становить лише 53,7–66,2% від середньообласного рівня.

На 01.09.2018 загальна сума заборгованості із заробітної плати в області становила 51,0 млн.грн, що на 2,6 млн.грн або на 5,4% більше на початок 2018 року. Сума несплаченої заробітної плати до фонду оплати праці за серпень 2018 року складає 1,4 %.

Проблемним залишається питання щодо наявності значної заборгованості із виплати заробітної плати на державних підприємствах (12,9 млн. грн. або 25,3% до загальної суми заборгованості), а саме:

- ✓ ДП „Спеціальне конструкторське бюро „Молнія” Державного концерну „Укроборонпром” – 4,8 млн. грн.;
- ✓ ДП „Ренійський морський торговельний порт”- 3,6 млн. грн.;
- ✓ ДП “Чоразморшлях” - 1,4 млн. грн.;
- ✓ ДП “Енергомонтажний поїзд №754” - 1,4 млн. грн.;
- ✓ ДП „Хлібна база № 77”- 0,8 млн. грн.;
- ✓ державний регіональний проектно-вишукувальний інститут „Укрпівдендніпроводгосп”- 0,6 млн. грн.

З початку 2018 року повністю погашено заборгованість КП«Водоканал» Ренійської міської ради (-869,3тис.грн.), ПАТ «Фінбанк» (- 672,5 тис.грн.), Захарівським фермерським господарством «Ольга» (- 340,4 тис.грн.), Затишанським КП «Райсількомунгосп» (- 100,2 тис. грн.).

Здійснено 17 перевірок підприємств-боржників із виплати заробітної плати, на яких виявлена загальна сума боргу 9118,1 тис.грн.

У зв'язку з виявленими порушеннями законодавства про працю керівникам суб'єктів господарювання винесено 16 приписів щодо усунення виявлених порушень.

Відносно посадових осіб підприємств-боржників, які порушили законодавство про оплату праці складено та передано до суду 7 протоколів про адміністративні правопорушення за ч.ч.1, 2 ст.41 КУпАП та за невиконання вимог приписів винесено 3 постанови про накладання адміністративного штрафу за ст.188-6 КУпАП.

На виконання вимог приписів 15 роботодавців усунули порушення та 1112 працівникам погашено заборгованість із виплати заробітної плати на суму 6368,0 тис.грн.

Соціальний захист населення

Відповідно до обласної комплексної програми соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки „Соціальний захист населення в Одеській області”, затвердженої рішенням обласної ради від 21 грудня 2017 року №578-VII (із змінами), в обласному бюджеті 2018 року передбачені кошти у сумі 51941,0 тис.грн. на надання соціальних послуг у вигляді додаткових соціальних гарантій. За 9 місяців 2018 року надано:

- цільову адресну допомогу 55 особам на суму 3100,0 тис.грн., середній розмір наданої допомоги на одну особу становить 56,36 тис.грн. Зазначену допомогу надано 606 особам на суму 4302,6 тис.грн., середній розмір наданої допомоги на одну особу становив 7,1 тис.грн.;

- щомісячну довічну стипендію громадянам старше 100 років - 40 особам на загальну суму 288,0 тис.грн., розмір допомоги на одну особу становив 1000 грн/місяць;

- щомісячну стипендію інвалідам війни та учасникам бойових дій Другої світової війни, інвалідам війни, учасникам бойових дій, інвалідам I групи загального захворювання у Республіці Афганістан та бойових дій на території інших країн - 1590 особам на загальну суму 6578,0 тис.грн, розмір допомоги становив 500 грн/місяць;

- щомісячну допомогу 350 сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах, на загальну суму 3718,8 тис. грн., розмір допомоги на одну сім'ю становив 1200 грн/місяць;

- щорічну виплату до Дня перемоги інвалідам війни та учасникам бойових дій Другої світової війни та жертвам нацистських переслідувань - 437 особам на загальну суму 1311,0 тис.грн, розмір допомоги становив 3000 грн;

- щоквартальну матеріальну допомогу 72 колишнім політв'язням і репресованим на загальну суму 213,0 тис.грн., розмір допомоги на одну особу становив 1000 грн в квартал;

- щоквартальну цільову адресну допомогу 271 сім'ї загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, на загальну суму – 212,1 тис.грн, розмір допомоги на одну сім'ю становив 300 грн в квартал.

- щомісячну допомогу 164 сім'ям загиблих (померлих) учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісті військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України та дітям до досягнення 18-річного віку на суму 2244,63 тис. грн., розмір допомоги у місяць становив 2000 грн. на сім'ю.

- щомісячну стипендію 239 особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України на суму, 1535,0 тис. грн., розмір допомоги на одну особу становив 1000 грн. на місяць.

На 1 вересня 2018 року щомісячно 154,908 тис.сімей області, в яких виховується 156,957 тис. дітей, отримували соціальну підтримку з Державного бюджету України на загальну суму 2141818,1 тис. грн.

Крім цього, протягом 8 місяців 2018 року за рахунок обласного бюджету оздоровлено 125 дітей, які перебувають в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту, на загальну суму 598,5 тис.грн.

З державного бюджету надано коштів для оздоровлення 1894 осіб у санаторно-курортних закладах, з яких оздоровлено 962 особи, з них особи з інвалідністю внаслідок війни в АТО – 1 особа, учасники бойових дій в АТО – 21 особа, учасники війни, ветерани війни, інваліди війни (підвідомчі Мінсоцполітики) – 653 особи, особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи I категорії - 144 особи, особи з інвалідністю загального захворювання та з дитинства – 115 осіб, особи з інвалідністю з захворюванням хребта та спинного мозку (спинальники) – 28 осіб.

Згідно з обласною комплексною програмою соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки „Соціальний захист населення в Одеській області” одноразову матеріальну допомогу або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранів війни, сім'ї загиблих (померлих) в АТО, інвалідів загального захворювання, дітей-інвалідів та інвалідів з дитинства у супроводі одного з батьків (за необхідності) один раз у рік за рахунок одного з бюджетів (не більше 7000 грн.) отримали 48 осіб на загальну суму 330,1 тис. грн.

Надання одноразової додаткової адресної матеріальної допомоги багатодітним сім'ям, які виховують п'ять і більше неповнолітніх дітей (у віці до 16 років); щоквартальної підтримки сім'ям, які виховують дітей з розумовою відсталістю; одноразової допомоги до Дня Перемоги учасникам війни Другої світової війни; щомісячної цільової адресної допомоги громадянам Одеської області (крім мешканців м. Одеса), постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи I категорії I групи інвалідності на придбання ліків здійснюється за рахунок місцевих бюджетів.

Пенсійне забезпечення

За 9 місяців 2018 року в області забезпечено своєчасне та в повному обсязі фінансування і виплата пенсій 614,2 тис. пенсіонерам, з яких 40,25 тис.осіб отримують пенсії відповідно до Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Відповідно до ст. 42 ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» проведено перерахунок пенсій 17,4 тис. особам та з 01.04.2018 проведено перерахунок пенсій 148,5 тис. особам, які на 01.03.2018 після призначення або перерахунку пенсії продовжують працювати та набули не менш двох років страхового стажу.

Проведено перерахунок пенсій 88,4 тис.осіб, які досягли 65-річного віку.

З 01.03.2018 перераховано 324 пенсійні справи.

З 01.07.2018 проведено перерахунок пенсій 60,8 тис.особам. Середній розмір підвищення - 67,48 грн.

Опрацьовано 13,8 тис. заяв щодо призначення пенсій. Проведено 42,1 тис. індивідуальних перерахунків пенсій, завдяки чому середній розмір пенсії збільшився з початку року на 6,5% і становить 2451,86 грн.

Щомісячно забезпечено виплатою пенсій 7,4 тис. осіб, які тимчасово переїхали до Одеської області з Донецької та Луганської областей. На виплати зазначеним громадянам спрямовано понад 233,5 млн.грн.

В бюджет Фонду з усіх джерел отримано понад 13,5 млрд.грн. або 100,9% до плану. Порівняно з аналогічним періодом 2017 року доходи збільшились на 3,6 млрд. грн. або на 36,3%.

Від суб'єктів господарювання області отримано 5,9 млрд.грн частки від єдиного соціального внеску. За січень-вересень 2018 року надійшло 70,5 млн.грн обов'язкових платежів, які адмініструє Пенсійний фонд (103,3% до плану), та 231,4 млн.грн від сплати збору з окремих видів господарських операцій (113,2 % до плану). До місцевих органів виконавчої влади, Головного управління Держпраці в Одеській області та інших соціальних партнерів надіслано інформацію по 23 тис. суб'єктах господарювання, які виплачують заробітну плату найманим працівникам на рівні або менше мінімальної.

Всього по області по звітах страхувальників за липень 2018 року заробітну плату менше мінімальної отримали 34,5 тис.осіб за умови відпрацьованого повного місяця та повного робочого часу за виключенням застрахованих осіб, які працювали неповний робочий час та за ЦПХ (6,2% від загальної кількості працюючих — 552,9 тис.осіб). З початку року їх кількість зменшилась на 10,6 тис.осіб або на 23,3%.

У січні-вересні 2018 року за результатами моніторингу відомостей застрахованих осіб надано інформацію про ознаки використання праці неоформлених працівників та можливих порушень законодавства про працю:

- Головному управлінню Держпраці в Одеській області по 23 тис.страхувальникам, щодо 192,8 тис.застрахованих осіб. За результатами опрацювання цих даних було проведено 100 перевірок страхувальників та винесено 14 постанов щодо накладання штрафних санкцій відповідно до Кодексу законів про працю України на суму 4296,3 тис. грн.

- Головному управлінню Державної фіскальної служби в Одеській області щодо 13,4 тис. страхувальників по 47,4 тис. застрахованим особам.

За результатами спільних дій легалізовано **1885 робочих місць**, донараховано єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування по застрахованих особах на суму 412,5 тис.грн.

Житлово-комунальне господарство

Питне водопостачання області майже на 72% забезпечується за рахунок поверхневих джерел. Тому якість води у поверхневих водних об'єктах є вирішальним чинником санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

Водопроводи, що одержують воду з поверхневих джерел це Одеський водопровід з ріки Дністер, Кілійський та Вилківський з ріки Дунай, Болградський з озера Ялпуг. Всі інші населені пункти користуються водою з підземних джерел.

Одним з важливих еколого-гідрогеологічних аспектів, який впливає на якість підземних вод є технічний стан артезіанських свердловин. В наслідок довгострокової експлуатації та електрохімічної корозії порушені цілісність ізолюючих колон обсадних труб, такі свердловини є джерелами локального забруднення підземних вод.

Слід брати до уваги такий показник, як кількість свердловин не експлуатуються. В середньому по області він дорівнює 22% від загальної їх кількості, а по районах частка непрацюючих свердловин коливається від 22 до 33%.

Значна частина водопровідно-каналізаційних споруд області: насосних станцій, очисних споруд та водоканалізаційних мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електроенергії та збільшення вартості перекачування води і стоків. У зношеному та аварійному стані перебуває 3423 км водопровідних мереж, що становить 37,5% їх загальної довжини та 857 км каналізаційних мереж, це 45% їх загальної довжини. Більшість каналізаційних очисних споруд, в основному тих що розміщені в селищах та селах області не забезпечують нормативні вимоги щодо якості очищення каналізаційних стоків.

В області налічується 47 каналізаційних очисних споруд, з яких 24 розміщені в малих містах, селищах та селах, працюють неефективно та не забезпечують належне очищення каналізаційних стоків. З 127 водопровідних насосних станцій потребують капітального ремонту та реконструкції 45 або 35,4%. З 126 каналізаційних насосних станцій потребують реконструкції 57 або 45%.

На розв'язання існуючих проблем щодо забезпечення населених пунктів області якісним водопостачанням спрямована регіональна програма «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року», яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 10 вересня 2010 року №1170-V.

Рішенням Одеської обласної ради від 21 грудня 2017 року №649-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2018 рік» виділено кошти на виконання заходів регіональної програми «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року» у сумі 34 771,4 тис.грн.

За звітний період здійснювалося фінансування напрямку Програми: розвиток систем водопостачання та водовідведення (капітальний ремонт, реконструкція та будівництво водопровідно-каналізаційних мереж, водопровідних і каналізаційних насосних станцій, артезианських свердловин, каналізаційних очисних споруд та резервуарів для накопичення чистої води).

Охорона здоров'я

Медичну допомогу населенню регіону на 01.10.2018 надають **164 заклади** проти 168 - на початок року, в тому числі **147 установ**, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів.

Кількість лікарняних установ з 79 зменшилась до 69 установ (60 лікарень, 6 пологових будинків, 3 диспансери з ліжковим фондом), число самостійних амбулаторно-поліклінічних закладів зменшилось за три роки зі 81 до 72 установ (60 амбулаторій, 5 диспансерів, 7 стоматологічних поліклінік).

В Одеської області організовано, як самостійні установи, 41 Центр ПМСД, у тому числі 14 функціонують у містах регіону та 27 – в районах області.

Серед наявних амбулаторій до складу Центрів входить **297 амбулаторій**, також існують **3 самостійні заклади** даного типу та **5 амбулаторій** у складі лікарень. Одночасно на території області надають медичну допомогу за принципом сімейного лікаря **2 самостійні приватні амбулаторії** (Медичний центр «Вемамед» та ТОВ «АЗПСМ»). Загалом **307 закладів** типу амбулаторій.

Забезпеченість жителів регіону амбулаторними установами на 01.10.2018 нараховує **1,29** проти 1,25 у 2017 році. Показник фактичної забезпеченості амбулаторіями по території районів підвищився і становить 2,1 на 10 тис. проти 1,9 у попередньому році, зокрема у сільській місцевості – 2,31 амбулаторій на 10 тис.населення.

Планова потужність амбулаторно-поліклінічних закладів області порівняно з початком року не змінилась і складає 46558 відвідувань за зміну (195,7 відвідувань на 10 тис.населення). В т.ч. по містах регіону – 183,74 відвідування, по сільським районам – 161,44 на 10 тис.жителів.

Загальна кількість ФАПів збільшилась на 2 заклади за рахунок реорганізації у Кодимському районі 3 закладів типу амбулаторії ЗПСМ у ФАПи, та нараховує **509** установ.

На території об'єднаних територіальних громад знаходяться наступні заклади охорони здоров'я: 24 ЦРЛ, МЛ та ЦПМСД, як структурні підрозділи Центрів – 46 амбулаторій ЗПСМ та 159 закладів типу ФАПів та ФП, 7 підстанцій ШМД та 12 пунктів постійного базування.

Протягом 9 місяців 2018 року проведені капітальні та поточні ремонти по лікувальних закладах області на суму 40300,0 тис.грн. проти 25995,0 тис.грн. в минулому році, зокрема, в районних ЛПЗ на суму 29380,0 тис.грн.

Національна інформаційна кампанія «Лікар для кожної сім'ї» було розпочата з квітня 2018 року. Протягом 6 місяців 2018 року в області йшла активна робота щодо підписання декларацій між лікарями та пацієнтами. В закладах первинної ланки області на 01.10.2018 за наявними даними підписано **817592** договорів, що складає **35,3%** від загального числа населення регіону, що обслуговується. По адміністративних районах декларації підписали **37,3%** мешканців або 487436 жителів.

У м.Одеса протягом вересня 2018 року питома вага підписаних декларацій збільшилась з 27,9% до 32,7% відносно до зареєстрованого населення.

На сьогодні 23 суб'єкта охорони здоров'я заключили договори з Національною службою здоров'я. Серед них 19 Центрів ПМСД, 3 ТОВ («МЕДЕЯ», «ДІМ МЕДИЦИНИ» та «КІНД») та один приватний лікар.

Зростає кількість закладів охорони здоров'я первинної медичної допомоги, де функціонує електронна система охорони здоров'я. За уточненими даними на 01.10.2018 до системи eHealth серед 250 установ м.Одеса підключено 61 установа або 24,4%, по адміністративних районах з 242 закладів підключено **211** закладів або **87,2%**.

Зі 1167 працюючих в даних закладах лікарів на 01.10.2018 використовують систему 1057 спеціалістів або **90,6%**. Зокрема в м. Одеса підключена електронна система забезпечує роботу 556 лікарів або 91,6% від їх загальної чисельності (607). По сільським районах – 501 спеціаліст первинної ланки проти 560 працюючих або 89,5%.

Екстрену медичну допомогу в області на 01.10.2018 надають 175 бригад ШМД дев'яти відокремлених підрозділів, станцій екстреної (швидкої) медичної допомоги КУ «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф». Протягом 9 місяців 2018 року було здійснено 375181 виїзд бригад ШМД за викликом по №103.

З 20.03.2018 в області введена в дію Єдина оперативна диспетчерська служба екстреної (швидкої) медичної допомоги (ЄОДС), а з 19.06.2018 до єдиного номеру 103 підключені всі райони та міста області.

У 2018 році всі бригади ШМД на 100% оснащені електрокардіографами з функцією телеметрії.

Для формування оптимального загального ліжкового фонду лікарняних закладів охорони здоров'я області *вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги* протягом III кварталів 2018 року загальний фонд області було скорочено на 280 ліжок і він нараховує на 01.10.2018 16065 одиниць, зокрема по міських лікувальних установах області – 4275 ліжок (скорочено 80 ліжок в м.Одеса).

Кількість ліжок по лікувальних закладах сільських адміністративних районів було зменшено на 20 одиниць у Ширяївській ЦРЛ і фонд складає на 01.10.2018 4330 одиниць проти 4350 ліжок на початок року, по обласних лікувальних установах стаціонарний фонд зменшився з 6430 до 6350 ліжок.

Штатні посади лікарів загальної практики первинного ланцюгу нараховують на 01.10.2018 **1363** особи, зокрема для обслуговування сільських жителів **751,75** посади.

Укомплектованість штатних посад лікарів у закладах ПМСД на засадах сімейної медицини порівняно з початком року становить **65,9%**, по сільських амбулаторіях ЗПСМ утримується біля **56%**.

Загальний коефіцієнт смертності населення за 9 місяців 2018 року становив 14,1 на 1000 населення.

Середня очікувана тривалість життя жителів Одеської області при народженні – 71,09 років (Україна – 71,98 років), зокрема жінок – 75,5 та чоловіків – 66,59 років; покращення від показнику минулого року (70,4) становить 1,0%.

За звітний період народилося живими 17496 дітей, що на 1464 немовля менше ніж за аналогічний період минулого року (18960).

Освіта

Дошкільна освіта

Функціонує 856 закладів дошкільної освіти, із них 59 закладів дошкільної освіти приватної форми власності, 7 закладів державної власності та 790 закладів комунальної власності територіальних громад. Мережа протягом 2018 року збільшилась на 7 одиниць (0,8%).

В закладах отримують дошкільну освіту 77,9 тис.дітей, що становить 82% дітей віком від 3 до 6 років (у сільській місцевості – 67%), за поточний рік зазначений показник виріс на 4%.

Протягом 2018 року відкрито два нових сучасних заклади дошкільної освіти у реконструйованих пристосованих приміщеннях Лиманського району, відновлено діяльність двох закладів дошкільної освіти у м. Одесі, відкрито чотири дошкільних відділення у складі закладів загальної середньої освіти Савранського, Березівського та Роздільнянського (2 заклади) районів, видано ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти шістьом закладам дошкільної освіти приватної форми власності у м.Одеса, відкрито 10 додаткових груп у функціонуючих закладах дошкільної освіти області та 12 груп з короткотривалим перебуванням дітей у закладах загальної середньої освіти. Таким чином, створено 1050 додаткових місць.

В області триває будівництво нових закладів дошкільної освіти в Овідіопольському, Тарутинському та Біляївському районах, реконструкція приміщень для створення дошкільних відділень у складі закладів загальної середньої освіти у Лиманському, Роздільнянському, Березівському, Любашівському районах та Куяльницькій ОТГ.

Загальна середня освіта

Система закладів загальної середньої освіти області у 2018-2019 роках складається з 816 закладів різних типів і форм власності. В освітніх установах області здобувають освіту 265,3 тис.учнів. В масштабах області стартувала Нова українська школа. В усіх освітніх установах розпочато навчання за новим Державним стандартом початкової загальної середньої освіти, його розпочали майже 30,5 тисяч першокласників.

У 2016-2017 навчальному році у 871 школах навчалось 248,8 тис.учнів, у 2017/2018 н.р. їх кількість збільшилась на 6,7 тис.(2,7%) та складала 255,5 тис.учнів, у 2018-2019 н.р. кількість учнів збільшилась на 9,885тис. учнів.

Наразі функціонує 34 опорних закладів з 63 філіями - 9 з яких функціонує в об'єднаних територіальних громадах.

Інклюзивна освіта

У 2018 році інклюзивне навчання організоване у 236 закладах загальної середньої освіти для 815 учнів різних нозологій захворювання у 481 класі. З 2018/2019 н.р. у закладах освіти працюють 354 асистенти вчителя. Функціонують 33 інклюзивні групи у закладах дошкільної освіти для 101 дитини. У складі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» створений Одеський обласний центр підтримки інклюзивної освіти.

Позашкільна освіта

Мережа закладів позашкільної освіти сфери освіти в області складається з 108 закладів комунальної форми власності, 4 приватних закладів у м. Одеса, в тому числі функціонують 3 позашкільних заклади обласного підпорядкування: Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання, Одеська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву, Чорноморська флотилія юних моряків.

Протягом 2017-2018 років у зв'язку з розгортанням процесів децентралізації, формування ОТГ відбувалась **оптимізація мережі** позашкільних закладів в області.

У 2018 році відкрито 3 позашкільних заклади.

Молодіжна політика

Чисельність населення Одеської області станом на 1 січня 2018 року становить 2,4 млн осіб, з яких молодь (15-35 років) складає 633 тис. осіб (26,4% від загальної кількості населення). Демографічна ситуація в Одеській (серед молодих людей) є такою:

стать	15-19 років	20-24 років	25-29 років	30-35 років
чоловіки	53 574 осіб	71 263 осіб	89 821 осіб	10 6260 осіб
жінки	51 660 осіб	76 034 осіб	85 097 осіб	98 587 осіб

В області діє цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018-2020 роки, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 17 березня 2018 року №660-VII.

Національно-патріотичне виховання

Підвідомчою комунальною установою управління молодіжної політики та спорту є «Одеський обласний центр патріотичного виховання дітей та організації дозвілля дітей та молоді», який реалізує обласну комплексну Програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді 2016-2020 роки та основні завдання державної політики з національно-патріотичного виховання в Одеській області.

Розмір передбаченого фінансування Програми в обласному бюджеті на 2017 рік – 864 тис.грн., профінансовано – 636,6 тис.грн.; 2018 рік – передбачено 794 тис.грн.; виділено – 764 тис.грн., 2019 рік – 674 тис.грн.; 2020 рік – 514 тис.грн.

Професійна (професійно-технічна) освіта

Мережа державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти складає 35 закладів та 3 заклади професійної освіти при установах виконання покарань. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчаються понад 13 тис.осіб. У 2018 році дипломи кваліфікованих робітників та фахівців отримали 7,8 тис.осіб. Показник працевлаштування складає – 97%.

У 2018 році обсяги регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців становлять 5333 особа, за державним – 145 осіб та 535 слухачів у навчальних закладах при установах виконання покарань.

В області функціонують 7 навчально-практичних центрів галузевого спрямування: підготовки робітничих кадрів. До кінця 2018 року будуть введені в дію 7 навчально-практичних центрів галузевого спрямування.

10 закладів загальної середньої освіти області беруть участь у спільному проєкті Міністерства освіти і науки України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Новий освітній простір».

У 2018 році введено в експлуатацію 3 об'єкти закладів освіти:

- ✓ будівництво школи на 1000 уч.місць у м. Одеса, вул. М. Говорова, 8;
- ✓ прибудова корпусу початкової школи до Маяківської ЗОШ I-III ступенів, с.Маяки Маяківської ОТГ та «Реконструкція існуючої будівлі Маяківської ЗОШ I-III ступенів із будівництвом двоповерхового корпусу» с.Маяки Маяківської ОТГ;
- ✓ прибудова класних кімнат до будівлі Новоелізаветівської ЗОШ I-III ст. с.Новоелізаветівка, Ширяївський район.

Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Станом на 01.10.2018 за рахунок регіональної Програми «Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб та молоді з їх числа», місцевих програм та інших джерел не заборонених законодавством забезпечено житлом 13 осіб зазначеної категорії.

На обліку перебуває 2085 дітей, у складних життєвих обставинах.

Регулярно проводяться рейди до населених пунктів з метою проведення профілактичної роботи із зазначеною категорією дітей та їх батьками.

Протягом 9 місяців 2018 року на території Одеської області функціонувало 12 закладів соціального захисту дітей, серед яких 3 притулки для дітей та 9 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Загальна планова ємність вказаних закладів соціального захисту дітей становить 420 місць. З них у притулках - 90 місць, центрах – 330 місць.

Станом на 01.10.2018 у 12 закладах соціального захисту дітей області перебуває – 304 дитини, з них: у притулках для дітей - 40, центрах – 264.

На обліку дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в регіоні перебуває 5489 дітей, з них сімейними формами виховання охоплено 4648 дітей, що становить 85 %.

Станом на 01.10.2018 в області функціонує 39 дитячих будинків сімейного типу, в яких утримується і виховується 261 дитина, з числа дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та 219 прийомних сімей, в яких виховується 430 дітей зазначеної категорії.

Протягом 9 місяців 2018 року створено 9 прийомних сімей, куди влаштовано 15 дітей, також 20 дітей влаштовано до 15 діючих сімей.

На базі 6 прийомних сімей створено дитячі будинки сімейного типу.

Станом на 01.10.2018 встановлено опіку, піклування над 360 дітьми.

Банк даних кандидатів в усиновлювачі на кінець вересня поточного року в регіоні нараховує 111 осіб. Станом на 01.10.2018 усиновлено 152 дитини, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.10.2018 на території Одеської області проживає 65 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перемістилися з тимчасово-окупованих територій. З них, 51 дитина з Луганської області, 14 – з Донецької. Всі діти з Донецької області виховуються в сімейних формах виховання. Із загальної кількості дітей з Луганської області: 32 дитини виховуються у інтернатних закладах у сфері управління МОН, 8 навчаються в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, 1 дитина – в дитячому будинку–інтернаті I-IV профілю у сфері управління Мінсоцполітики, 18- знаходиться під опікою, 6 – в прийомних сім'ях та ДБСТ.

За підсумком 9 місяців 2018 року в області проведено 1046 рейдів, в ході яких виявлено 5679 дітей. Із загальної кількості виявлених дітей було вилучено 273 дитини, зокрема, з вулиці - 65, з сім'ї - 202, знайдених, підкинутих дітей - 6. Із загальної кількості виявлених дітей - 29 виявлено повторно. Із загальної кількості вилучених дітей 47 повернені в сім'ю, 9 до навчальних закладів. Влаштовано в притулки, центри соціально-психологічної реабілітації 179 дітей, заклади охорони здоров'я -38.

Під час проведення рейдів всього було обстежено 2952 сім'ї. Попереджено батьків -1438 осіб, ініційовано притягнення до відповідальності - 1584.

За результатами проведення рейдів попереджено 29 посадових осіб, ініційовано притягнення до відповідальності 39 посадових осіб.

Поставлено на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – 226, взято під соціальний супровід сімей – 120, ініційовано притягнення до відповідальності - 249 батьків, подано до суду позовів про позбавлення батьківських прав 17 батьків, прийнято рішень органів опіки та піклування про відібрання дітей без позбавлення батьківських прав - 30.

Із загальної кількості виявлених в ході профілактичної операції дітей охоплено: оздоровленням - 62, відпочинком - 46, змістовним дозвіллям - 46, надано допомогу у працевлаштуванні - 3.

Призначено 69 опікунів над житлом яке належить на праві власності дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування.

Закріплено право користування житлом за 530 дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування.

Станом на 01.10.2018 взято на квартирний облік 104 дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, які досягли шістнадцяти річного віку і потребують забезпечення житлом.

Культура

У 2018 році вжито відповідних заходів щодо реалізації таких програм:

✓ обласної комплексної програми «Культура Одещини - 2017-2019 роки». Станом на 01.10.2018 профінансовано 7628,8 тис. грн.;

✓ регіональної програми підтримки розвитку книговидання та засобів масової інформації в Одеській області на 2017-2019 роки. Станом на 01.10.2018 профінансовано 3038,471 тис. грн.

За рахунок коштів обласного бюджету придбано 14 комплектів комп'ютерної техніки для створення у районних та сільських бібліотеках культурно-освітніх медіа-центрів. Крім того, придбано 54 комплекти літератури, патріотичного спрямування для бібліотек області.

У рамках реалізації заходів обласних програм проведено низку заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної.

З метою розвитку культурного та туристичного потенціалу малих міст регіону закладами культури ведеться робота щодо впровадження культурних та креативних індустрій. Яскравим прикладом реалізації таких проектів в Одеській області є проведення III регіонального етно-фестивалю «Кодима Фест 2018», «Vinogradovka Counry Fest 2018», «Дунайські гостини» спільно з Міністерством культури України у рамках проекту «Маленькі міста – великі враження».

З метою забезпечення широкого доступу до надбань українського та європейського кінематографу, популяризації і поширення якісного та різноманітного культурно-просвітницького продукту серед як найширших верст населення у рамках проекту «Кінохвиля» спільно з ГО «Культпросвіт» було організовано безкоштовні кінопокази в закладах культури області. У 2018 році в рамках проекту проведено 53 сеанси, які відвідало 6780 осіб.

Одним з надважливих завдань є розвиток музейної галузі. На базі Одеського художнього музею для фахівців музейної справи проведено конференцію «Музей і концепція відкритості» Міжнародного фонду «Відродження» та Міністерства закордонних справ Німеччини.

Продовжується робота щодо реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького, історико-краєзнавчого проекту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років».

Протягом звітнього періоду було виготовлено облікову документацію на 38 об'єктів культурної спадщини, в т.ч. 3 комплекси пам'яток. Також виготовлено облікову документацію на 49 об'єктів культурної спадщини. До Міністерства культури України направлені подання для занесення до Державного реєстру 51-го об'єкту культурної спадщини Одеської області, в т.ч. об'єкти, що входять до складу 3 комплексів пам'яток.

Фізична культура і спорт

З початку року в Одеському регіоні відбулися понад 3000 спортивних заходів обласного, районного та місцевого рівнів. Лише в 6 з них взяли участь близько 10 тис. мешканців. Зокрема, це — спартакіада серед ОТГ, сільські спортивні ігри та олімпійські уроки.

Проводилась спільна робота з відокремленими підрозділами всеукраїнських федерацій по розвитку 38 олімпійських та 45 неолімпійських видів спорту в Одеській області.

За 9 місяців 2018 року спортсмени Одеської області приймали участь у чемпіонатах Європи та вибороли 2 золотих, 5 срібних та 10 бронзових медалей з олімпійських видів спорту, медалі з чемпіонату світу по *тайландському боксу Муей тай* здобули – *одесити*, Любченко Ігор, Рогава Цотне (*чемпіони*) і Суханов Анатолій (3 місце).

На чемпіонаті Європи з *боротьби самбо* чемпіоном став Волошинов А.

З чемпіонатів України спортсмени Одещини привезли більше, ніж 300 медалей різного ґатунку.

Триває проведення найбільш масових комплексних змагань - *обласних сільських спортивних ігор Одещини*. Станом на 01.10.2018 відбулись змагання з 9 видів спорту, в змаганнях взяли участь більше, ніж 3 тисячі учасників.

В Одеській області відбулися обласні сільські спортивні ігри-2018. Визначено *переможців з гандболу серед чоловічих команд* – I перше місце здобули представники Роздільнянського району, II місце посіли команда Овідіопольського району, III місце — Іванівського, а IV місце — Болградського району. Кращими гравцями фіналу визнано Сергія Кліса, Андрія Войтюка та Віталія Мунтяна. Загалом, у цих змаганнях взяли участь представники 14 районів Одеської області.

В регіоні здійснюється облаштування багатофункціональних спортивних майданчиків із синтетичним покриттям та тренажерним обладнанням.

Розпочалось будівництво 11 спортивних майданчиків для міні-футболу зі штучним покриттям, завершення яких планується у 2018 році.

Будуються та реконструюються майданчики в м.Арциз, с.Удобне Білгород-Дністровського району, с. Василівка Болградського району, м.Болград, с.Надліманське Овідіопольського району, смт Окна, с.Нагірне Ренійського району, м.Роздільна, м.Березівка, м.Балта та с.Іванове Лиманського району.

Продовжується ремонт та оснащення сучасним спортивним інвентарем спортивних баз, які забезпечують підготовку спортсменів до змагань.

Збережена мережа існуючих ДЮСШ в області (68 ДЮСШ). З вересня 2018 року відкрита Авангардівська ДЮСШ.

Станом на 01.09.2018 в області функціонує 5073 спортивні споруди (збільшення на 160 споруд, або на 3,26%).

Кількість інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад та ОТГ становить 120, що на 7 осіб, або на 6,19% більше від показників початку року.

Туристично-рекреаційна галузь

Протягом 2018 року Одеську область відвідало 5,7 млн туристів. Кількість гостей, які завітали у регіон протягом 8 місяців 2018 року, вже перевищила показник за весь 2017 рік.

Надходження туристичного збору за I півріччя 2018 року склали 1,2 млн.грн, коли найбільші надходження зазначаються завжди у III кварталі.

Розроблено 19 нових туристичних маршрутів.

З метою промоції туристичного та курортного потенціалу Одеська область представлена на міжнародних туристичних виставках.

Проведено 3 форуми: «Туристичний кластер Одеського регіону», який зібрав близько 150 представників туристичної сфери. Метою якого була консолідація туристичного бізнесу і стратегія створення туристичних кластерів в районах. З метою розвитку ділового туризму проведено стратегічну сесію, майстер клас та нетворкінг з організації фестивалів, за участю місцевого бізнесу, представників районних державних адміністрацій та туристичних операторів щодо розвитку ділового туризму в регіоні.

У Всесвітній День туризму проведено форум на тему: "Гастрономічний туризм Одеського регіону". Саме 2018 рік був оголошений Національною

туристичною організацією України роком гастрономічного туризму. У форумі взяли участь науковці, керівники туристичних підприємств та блогери. До обговорення приєднався також президент Національної туристичної організації України.

З метою популяризації, розвитку туристичного потенціалу та збільшення туристичного потоку до Одеського регіону проведено: 1 промоційний тур для представників туроператорів Ізраїлю, 7 ознайомчих турів в рамках проекту «Одещина – відпочивай яскраво!» для представників туроператорів, ЗМІ, блогерів та фотографів, 1 промоційний тур для практиків Польщі в розвитку курортно-туристичних дестинацій та 1 прес-тур для ЗМІ по гастрономічним локаціям регіону. За результатами проведених заходів майже 170 представників туроператорів, ЗМІ, блогерів та фотографів отримали можливість побачити туристичний потенціал Одеської області, який висвітили у статтях та фотозвітах для популяризації туристичних місць та об'єктів Одещини.

Протягом 2018 року в рамках реалізації Програми проводиться робота зі студентами в рамках проекту «Tourism_Stud_Camp». Головна мета цієї роботи – дати можливість студентам вищих навчальних закладів долучитися до розвитку туристичного потенціалу Одеської області. В рамках студкемпа для студентів проведено майстер-клас з розробки туристичного кластеру та запропоновано самостійно розробити туристичні проекти кластеру м.Вилкове.

В Одеському міському центрі зайнятості проведено ярмарок вакансій у сфері туристичної індустрії. В результаті якого 21 студент отримав пропозиції для працевлаштування та проходження навчальної практики.

Відповідно до Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області ведеться робота з питань знакування та маркування маршрутів активного туризму згідно вимогам ДСТУ. За орієнтир у вивчені та вирішені проблемних питань було взято напрацьовані 3 туристичні маршрути Нижньодністровського національного парку.

Триває робота з метою надання Аккерманській фортеці статусу об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Розроблено Заявку на включення до Попереднього списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО об'єкта «Антична Тіра – Білгород-Дністровська (Аkkerманська фортеця, від Еллади до України)», яку було розглянуто та рекомендовано до внесення на засіданні Бюро Українського національного комітету Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ІКОМОС).

З метою популяризації туристичного потенціалу Одеської області виготовлено промо-матеріали та друковану продукцію щодо туристичних можливостей. Для просування та висвітлення туристичного та курортного потенціалу Одеської області створено та презентовано відеоролик «Одеська область – краса тут». Запущено туристичний портал у тестовому режимі.

Ведеться робота над розробкою концепцій розвитку 3-х субрегіонів (Нижньодністровський, Дунайський та Білгород-Дністровський) та концепції розвитку смт Сергіївка.

Розвиток громадянського суспільства

За даними Головного територіального управління юстиції в Одеській області у I півріччі 2018 року в регіоні зареєстровано: 138 структурних підрозділів політичних партій, 179 громадських об'єднань, 15 професійних спілок. Станом на

01.07.2018 в Одеській області діє: 420 структурних підрозділів політичних партій, 6193 громадських об'єднання, 296 професійних спілок.

Станом на 01.10.2018 в рамках основних завдань на 2018 рік:

- проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2019 році надається підтримка за рахунок коштів обласного бюджету;

- проведено україно-чеський форум «Дитинство без насильства» із залученням представників інститутів громадянського суспільства з питань забезпечення безпеки дитинства;

- забезпечено проведення установчих зборів з формування нового складу громадської ради при Одеській обласній державній адміністрації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 №996;

- надано сприяння проведенню 4 громадських експертиз відповідно до Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 №976;

- згідно з п. 8 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 №996, проведено 33 електронних та 32 публічні консультації для збору пропозицій з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів;

- організовано та проведено 2 семінари з питань розробки програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для 40 представників громадськості.

Впровадження децентралізації та реформи місцевого самоврядування в Одеській області

На 01.01.2018 в області функціонувало **25 об'єднаних територіальних громад (ОТГ)**, з них **4 – міські; 6 – селищних; 15 – сільських ОТГ**.

Впродовж січня-серпня 2018 року утворилося ще **6 ОТГ: Кілійська міська, Любашівська і Окнянська селищні та Визирська, Великобуялицька і Великопосківська сільські (ОТГ)**. Таким чином, на 01.10.2018 в області утворено 5 міських, 8 селищних та 18 сільських ОТГ.

У квітні 2018 року *перші місцеві вибори відбулися* у Кілійській міській, Окнянській та Любашівській селищних ОТГ.

Перші місцеві вибори депутатів Визирської, Великопосківської та Великобуялицької сільських рад та, відповідно Визирського, Великопосківського, Великобуялицького сільських голів призначено на 23 грудня 2018 року.

Загалом на сьогодні в області об'єдналося **135 місцевих рад** (27,6% від загальної кількості рад базового рівня станом на 01.01.2015).

Кількість жителів Одеської області, які проживають на території ОТГ становить **333,0 тис. осіб (14,0%** від загальної кількості жителів області).

Загальна площа 31 ОТГ - покриває 30,1% площі області.

Площа територій створених громад суттєво коливається у розмірах: найменшою за площею є Авангардівська ОТГ Овідіопольського району (34,5 км²), найбільшою – Куяльницька ОТГ Подільського району (1025,2 км²).

Триває об'єднавчий процес щодо утворення Овідіопольської, Зеленогірської, Захарівської селищних та Андрієво-Іванівської сільської ОТГ.

Ініційовано об'єднавчі процеси щодо утворення ще 3 ОТГ, зокрема: Курісовської і Фонтанської сільських ОТГ (Лиманський район) та Іванівської селищної ОТГ.

У поточному році Павлинська сільська рада Іванівського району приєдналася до Красносільської сільської ОТГ Лиманського району; триває процес приєднання Мирненської сільської ради до Біляївської міської ОТГ, Новодолинської сільської ради до Авангардівської селищної ОТГ Овідіопольського району, Бобрицької сільської ради до Любашівської селищної ОТГ та Новопольської сільської ради до Балтської міської ОТГ.

На 01.10.2018 не було створено жодної ОТГ у **11 районах області**, а саме: Ананьївському, Арцизькому, Болградському, Ізмаїльському, Кодимському, Миколаївському, Ренійському, Роздільнянському, Савранському, Саратському та Тарутинському.

За січень-вересень 2018 року фактичні надходження доходів місцевих бюджетів **25 ОТГ** області склали **855,84 млн.грн.**, що на **28,5%** більше порівняно з надходженнями за аналогічний період 2017 року.

Найбільше зросли надходження до бюджетів наступних ОТГ: Красносільської сільської – на 48,3%, Куяльницької сільської - на 46,6%, Лиманської та Розквітівської сільських - на 45,5%.

В рамках державної фінансової підтримки розвитку об'єднаних територіальних громад відповідно до затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 №201-р розподілу у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ Одеської області виділено **95,36 млн.грн.** (25 ОТГ),

Впродовж січня-вересня 2018 року на розгляд обласної державної адміністрації було подано **125 проектних заявок** на проекти, які фінансуються у 2018 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ, для одержання висновків щодо їх відповідності планам соціально - економічного розвитку громад.

Найбільший обсяг коштів за проектами спрямовано на закупівлю спеціалізованих транспортних засобів (36,5%), покращення дорожньо-транспортної інфраструктури (29,7 %), ремонт закладів освіти (13,7 %), вуличне освітлення – 11,3%, водопостачання та водовідведення (2,7 %), інші напрями – 6,1%.

Природокористування та безпека життєдіяльності людини

З метою охорони, збереження та недопущення нецільового використання існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечено оформлення охоронних зобов'язань для 4-х парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення у місті Одеса та розробку Положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду для 6-ти заказників загальнодержавного значення, які були направлені на затвердження до Міністерства екології та природних ресурсів України.

Проводилась робота щодо створення 13 нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду: національні природні парки «Куяльницький», «Тарутинський степ», 10 заказників та дендрологічний парк місцевого значення. Створення вказаних об'єктів дозволить збільшити площу природно-заповідного фонду Одеської області орієнтовно на 28,2 тис.га.

Проводяться роботи щодо створення національного природного парку «Куяльницький» у межах Іванівського, Біляївського і Лиманського районів Одеської області та м.Одеса.

З початку 2018 року проведено інвентаризацію на 10 захисних спорудах державної і комунальної форм власності та укладено 7 договорів з БТІ на виготовлення технічної документації. Всього на території області проінвентаризовано 649 захисних споруд, що складає 66,1%.

З метою попередження виникнення пожеж в природних екосистемах області у 2018 році рішенням від 27.02.2018 №4 Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Одеської обласної державної адміністрації затверджено Комплексний план дій Одеської обласної державної адміністрації та органів місцевого самоврядування щодо захисту населених пунктів, природних екосистем у весняно-літній пожежонебезпечний період 2018 року.

22 червня 2018 року з органами управління та силами цивільного захисту Білгород-Дністровської районної ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ області проведено тренування з практичним відпрацюванням питань щодо проведення евакуації населення при виникненні надзвичайних ситуацій.

Упродовж 9 місяців 2018 року в рамках обласної комплексної програми «Безпечна Одещина» на 2017-2018 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 21.03.2017 №341-VII в регіоні проводились наступні заходи: захист та поновлення порушених прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, забезпечення запобігання та протидії корупційним проявам, противоправним посяганням на територіальну цілісність держави та її економічну стабільність.

За результатами вжитих заходів та спільних зусиль правоохоронних органів в області спостерігається покращення криміногенної ситуації в регіоні, зменшення рівня кримінальних порушень, кількості злочинів окремих категорій та покращення їх розкриття.

Рівень криміногенних правопорушень на 10 тис.населення по Одеській області зменшився та складає 67,7 злочинів (по Україні - 66,5 та 12 місце у державі) проти 85 у минулому році.

Районні військові комісари області у межах своїх повноважень і можливостей здійснюють відповідну роботу щодо призову громадян на військову службу за контрактом, зокрема шляхом проведення агітаційної роботи для залучення військовозобов'язаних до служби за контрактом.

2. ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Актуальними завданнями у 2019 році:

Розумне і відкрите управління:

- ⊕ модернізація системи управління регіоном;
- ⊕ запровадження електронних послуг та інноваційних моделей комунікації з громадськістю.

Розвиток транспортної інфраструктури:

- ⊕ будівництво та реконструкція автомобільних шляхів;
- ⊕ підвищення обсягу транспортних перевезень на 20% та надходжень до обласного і місцевого бюджетів.

Розвиток туризму:

- ⊕ збільшення культурних подій в області;
- ⊕ збільшення кількості туристів, які відвідують регіон і відповідне підвищення надходжень в обласний та місцеві бюджети.

Конкурентоспроможні агровиробництво і агропереробка:

- ⊕ перехід від переважно сировинного сільськогосподарського виробництва для створення готових продуктів з високою доданою вартістю (переробка);
- ⊕ розробка агро-кластерів;
- ⊕ розширення використання інновацій в аграрному секторі.

Залучення інвестицій та розвиток бізнесу:

- ⊕ збільшення обсягів залучених інвестицій;
- ⊕ розвиток малого та середнього бізнесу;
- ⊕ збільшення експорту

Територіальний розвиток, розвиток самоврядування та посилення ролі громад і громадян:

- ⊕ формування на території області успішних об'єднаних територіальних громад;
- ⊕ посилення участі громадян у вирішенні місцевих проблем та управлінні громадами;
- ⊕ підвищення доходів місцевих бюджетів.

Гуманітарна сфера:

- ⊕ створення в області ефективної системи надання медичної допомоги;
- ⊕ підвищення якості освіти та розвиток інновацій.

Природокористування та безпека життєдіяльності людини:

- ⊕ підвищення рівня безпеки в області;
- ⊕ охорона довкілля та збереження природного потенціалу області;
- ⊕ підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

3. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ підвищення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах впровадження бюджетної децентралізації;
- ⇒ підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем соціально-економічного розвитку міст та районів;
- ⇒ створення умов для зменшення диспропорцій у рівні соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць;
- ⇒ потреба у поліпшенні результатів господарювання у зв'язку з переорієнтацією ринків збуту продукції реального сектору економіки;
- ⇒ проведення раціональної та ефективної податково-бюджетної політики, дотримання фінансової дисципліни;
- ⇒ запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом як складової частини системи управління державними фінансами, сприяння фінансовій підтримці об'єднаних територіальних громад з метою забезпечення їх ефективного функціонування.

Ключові кроки на 2019 рік

- сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та об'єднаних територіальних громад – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень – *Департамент фінансів облдержадміністрації*;
- недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері – *Департамент фінансів облдержадміністрації*.

4. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Пріоритетні напрямки на 2019 рік:

- ⇒ забезпечення доступності та підвищення якості транспортних послуг;
- ⇒ інтеграція вітчизняної транспортної системи до європейської та міжнародної транспортних систем;
- ⇒ підвищення ефективності державного управління у галузі транспорту;
- ⇒ розвиток транспортної інфраструктури;
- ⇒ оновлення рухомого складу транспорту;
- ⇒ поліпшення інвестиційного клімату;
- ⇒ забезпечення безпеки транспортних процесів;
- ⇒ підвищення екологічності та енергоефективності транспортних засобів.

Ключові кроки на 2019 рік:

✚ продовження будівництва нової злітно-посадкової смуги у Міжнародному аеропорту «Одеса» - ДП «Дирекція з будівництва Міжнародного аеропорту «Одеса», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ ремонт та модернізація рухомого складу поїздів, реконструкція залізничних станцій та колій, у т.ч. портових, розвиток залізничних контейнерних маршрутів з портів - ПАТ «Укрзалізниця», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ реалізація інвестиційних проектів у морських портах Одеської області, зокрема:

Одеський морський торговельний порт:

✚ продовження реалізації спільного проекту ДП «Адміністрація морських портів України» та Дочірнього підприємства німецької компанії HHLA «Контейнерний термінал Одеса» (ДП «КТО») з розширення контейнерного терміналу на Карантинному молі (спеціалізація – перевантаження контейнерів, рослинних олій, тощо. Проектна потужність – 650 тис. TEU) - ДП «КТО», ДП «АМПУ», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ будівництво причалу N1-3 для генеральних вантажів на Андросівському молу що є частиною інвестиційного проекту будівництва зернового перевантажувального комплексу Louis Dreyfus і Бруклін - Київ (збільшення пропускної здатності на 4 млн.т на рік) – ТОВ «Бруклін – Київ, ДП «АМПУ», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

Морський торговельний порт «Чорноморськ»:

Днопоглиблювальні роботи:

✚ днопоглиблення на морському підхідному каналі до порту і в операційній акваторії 1-го ковша Сухого лиману – ДП «АМПУ», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ продовження будівництва об'єкту «Мостовий перехід через Сухий Лиман з підходами в с.Малодолинське на автомобільній дорозі Одеса - Чорноморськ» - Чорноморська міська рада, управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

Морський торговельний порт «Южний»:

✚ будівництво терміналу потужністю 5 млн.т, яке веде компанія «М.В.Карго» Cargill (США). Планується побудувати причал №25 довжиною

403 метри, з глибинами 16 метрів, ємності для одноразового зберігання 224 тис.т зерна - *MV Cargo, Управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації*;

✚ будівництво, модернізація та реконструкція залізничної, автомобільної інфраструктури та гідротехнічних споруд порту згідно плану розвитку морського порту «Юхний» до 2023 року - *Южненська філія ДП «АМПУ», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації*.

✚ реконструкція морського підхідного каналу та внутрішніх водних підходів до глибоководних причалів порту «Южний» - *управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

➤ зростання обсягів перевезень (відправлень) **вантажів** усіма видами транспорту до 41,0 - 42,0 млн.т;

➤ збільшення обсягів перевезень (відправлень) **пасажирів** усіма видами транспорту до 335,0 млн.пас.

4.1. Промисловість

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ стабілізація та відновлення промислового виробництва усіх видів промислової діяльності з їх подальшим стабільним розвитком;

⇒ модернізація та технологічне оновлення виробництва на основі впровадження сучасних енерго- та ресурсозберігаючих технологій;

⇒ створення готових продуктів з високою часткою доданої вартості зі створенням нових робочих місць;

⇒ підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, освоєння нових інноваційних видів високотехнологічної продукції;

⇒ диверсифікація ринків збуту.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ модернізація виробництва на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ активізація роботи із залучення іноземних інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зниження витрат на її виробництво, впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ приведення стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ впровадження заходів із приведення якості продуктів харчування у відповідність до вимог міжнародних стандартів – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної

динаміки виробництва продукції – Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації,

✚ сприяння популяризації торгових брендів і продукції місцевих товаровиробників та підвищення її якості шляхом проведення виставково-ярмаркової діяльності – Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації.

Очікувані результати

- приріст промислового виробництва очікується на **+7 в.п.**;
- обсяг реалізованої промислової продукції зросте до **55,6 млрд.грн.**

В промисловості **зберігаються позитивні тенденції в частині введення в експлуатацію нових виробничих потужностей**, проведення модернізації та реконструкції технологічних процесів:

✓ **Компанія «Дельта Вілмар СНД»** реалізує проект з будівництва олієекстанційного заводу з пропускною спроможністю 2,1 тис.т наливної продукції на добу та 0,75 тис.т пакетованої продукції, а також резервуарний парк місткістю 100 тис.т У перспективі планується побудувати новий сучасний завод по переробці сої;

✓ **Група «Allseeds»** продовжить реалізацію II етапу глобального проекту в порту Южний - будівництво мультифункціонального, орієнтованого на переробку сої, маслозаводу потужністю 5000 т/добу.

✓ **Cargill, Inc ТОВ «М.В.Карго»** – будівництво терміналу в порту Южний - 100 млн.\$. Зерновий термінал потужністю 5 млн.т/рік з ємкостями для одночасного зберігання 290 тис.т зернових;

✓ **ТОВ «Еконоватіка»** – будівництво сучасного комплексу зі зберігання та перевалки скрапленого вуглеводневого газу в Ізмаїльському районі Одеської області. Буде створено понад 50 робочих місць. Пропускна здатність об'єкта досягатиме 120 тис.т палива/рік. Передбачено перевалка газу на автомобільний, залізничний та річковий транспорт;

✓ **СП «ВЕККА»** - будівництво (реконструкція) 4 м'ясо-молочних ферм для вирощування ВРХ та птиці;

✓ **ПрАТ «Одесавинпром»** - реалізація проекту з реконструкції очисних споруд з очищення технічної води для повторного використання;

✓ **ТОВ «Еверласт»** - впровадження енергоефективного та ресурсозберігаючого обладнання на підприємстві;

✓ **ТОВ «Евріка»** - планується розпочати реконструкцію заводу та інфраструктури;

✓ **ТОВ «Мічуріна»** - будівництво круп'яного цеху у Кодимському районі.

У галузі енергетики реалізується низка проектів з впровадження альтернативної енергетики:

✓ **«Ukraine Power Resources»** - будівництво вітроелектростанції (с.Визірка та Любопіль Лиманського району), 26 вітрогенераторів потужністю 100 МВт;

✓ **ТОВ «Соратано Україна»** - будівництво вітроелектростанції у Білгород-Дністровському районі. Передбачено будівництво електростанції потужністю у 100 МВт, електростанцію розраховано на 30 вітрогенераторів;

✓ **Компанією «Гюріш Іншаат ве Мюхендіслік А.Ш.»** (Туреччина) на території **Овідіопольського району в с.Роксолани** розпочато будівництво I черги ВЕС «Овід Вінд II» загальною потужністю 82,8 МВт;

✓ **Будівництво заводу з виробництва біоетанолу** в Любашівському районі. Передбачає проектну потужність 50 тис.т біоетанолу/рік. I етапом реалізації проекту стане запуск цеху з виробництва олії, наступним будівництво біоТЕЦ потужністю 12 МВт, що працюватиме на відходах сільського господарства та забезпечуватиме електроенергію не лише власне виробництва, а й інші об'єкти у північних районах області. У перспективі запрацює завод із виробництва біоетанолу з кукурудзи, соломи, очерету;

✓ **ТОВ «ГД «Вімексім»** - будівництво комплексу з переробки органічних відходів і силосу в біогаз для виробництва електричної та теплової енергії в смт Окни. Планується створення 27 робочих місць, на період будівництва до 60 нових робочих місць. На I черзі будівництва перероблення 65 тонн/добу кукурудзяного силосу та отримання $\approx 13,179$ тис.м³ газу, на II черзі – 195 тонн/добу кукурудзяного силосу та отримання 39,537 тис.м³ газу. I черга будівництва розрахована на 1,2 МВт, II черга на – 3,6 МВт. Загальна потужність виробленої енергії становитиме 4,8 МВт/добу;

✓ **ТОВ «Дністровська вітроелектростанція»** на території Старокозацької, Мологівської, Маяківської та Семенівської сільських рад Білгород-Дністровського району планується будівництво **вітропарку потужністю**;

✓ **ТОВ «Компанія Гідроенерго»** здійснює виробництво електроенергії за допомогою перетворення кінетичної енергії води. Загальна потужність гідроелектростанції становить 0,5 МВт.

4.2. Агропромисловий комплекс

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ поліпшення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поповнення парку зернозбиральної техніки;
- ⇒ сприяння розвитку зрошуваного землеробства;
- ⇒ застосування новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур та впровадження високопродуктивних сортів рослин;
- ⇒ стабілізація та розвиток тваринницької галузі області;
- ⇒ сприяння організації та розвитку крупнотоварних сільськогосподарських підприємств;
- ⇒ забезпечення розвитку інфраструктури аграрного ринку (обслуговуючих кооперативів, оптових ринків сільськогосподарської продукції);
- ⇒ створення сучасної селекційної бази аграрного виробництва.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках – *управління аграрної політики облдержадміністрації*;

✚ раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи

землеробства передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур – *управління аграрної політики облдержадміністрації*;

- ✚ створення нових робочих місць, підвищення рівня життя сільського населення – *управління аграрної політики облдержадміністрації*;
- ✚ збільшення поголів'я худоби та нарощування виробництва тваринницької продукції – *управління аграрної політики облдержадміністрації*.

Очікувані результати

- індекс сільськогосподарського виробництва у 2019 році – 100,1%;
- забезпечення виробництва валової продукції рослинництва у всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року) на 10,1 млрд.грн;
- забезпечення виробництва валової продукції тваринництва у всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року) на 1,9 млрд.грн;
- забезпечення виробництва зерна - в обсязі 3,9 млн.т, олійних культур - 1,07 млн.т, овоче - баштанних та картоплі – 245 тис.т, плодів та ягід - 92,5 тис.т, винограду – 256,5 тис.т, молока – 335 тис.т, м'яса – 67 тис.т, яєць – 255,9 млн.штук, що гарантуватиме досягнення науково обґрунтованих норм споживання харчових продуктів та підтримку ефективного експортного потенціалу.

4.3. Будівництво та житлова політика

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік

- ✚ забезпечення всіх адміністративних районів області планувальною документацією – *управління з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації*;
- ✚ початок процедури розробки всіх історичних населених місць області історико-архітектурними опорними планами – *управління з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації*;
- ✚ початок процедури розробки інвестиційно-привабливих населених пунктів області генеральними планами та планами зонування території – *управління з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації*;
- ✚ створення та розвиток функціонування служби містобудівного кадастру регіонального та базового рівня – *управління з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації*.

Очікувані результати

- створення (оновлення) містобудівної документації місцевого рівня;
- створення (оновлення) бази картографічного забезпечення;
- створення документальної та проектної бази для реалізації державної політики у сфері містобудування та архітектури на території області;
- забезпечення всіх адміністративних районів області схемами планування території (26 районів);
- розпочати процедуру розроблення історико-архітектурних опорних планів на всі історичні населені місця області (12 населених пунктів);
- збільшення питомої ваги адміністративно-територіальних одиниць, які забезпечені містобудівною документацією для проведення комплексної забудови території до 71% населених пунктів області.

4.4. Дорожньо-транспортне господарство

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ забезпечення розвитку мережі автомобільних доріг, підвищення безпеки руху, швидкості та економічності перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, поліпшення експлуатаційного стану доріг;

⇒ нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт автомобільних доріг з доведенням їх параметрів до нормативних вимог.

Ключові кроки на 2019 рік:

✚ завершення робіт з поточного середнього ремонту автомобільної дороги загального користування державного значення М-15 Одеса-Рені (на м.Бухарест) – *Служба автомобільних доріг в Одеській області;*

✚ проведення поточного середнього ремонту автомобільної дороги загального користування державного значення Р-33 Вінниця - Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка - /М-16/ - *Служба автомобільних доріг в Одеській області;*

✚ проведення поточного середнього ремонту автомобільної дороги загального користування державного значення Р-55 Одеса – Вознесенськ – Новий Буг – *Служба автомобільних доріг в Одеській області.*

✚ налагодження системи співпраці з органами місцевого (обмін інформацією, спів фінансування тощо з метою ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення – *управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;*

Очікувані результати:

➤ покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування за основними маршрутами;

➤ економія капітальних вкладень в автомобільний транспорт у зв'язку з підвищенням продуктивності роботи автомобільного транспорту через збільшення середньої швидкості руху на відремонтованих ділянках дороги;

➤ зниження собівартості перевезення вантажів і пасажирів та збільшення прибутку на автомобільному транспорті у зв'язку з поліпшенням умов експлуатації автомобільного транспорту;

➤ зниження втрат від дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг.

5. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Управління об'єктами комунальної власності

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ здійснення обліку майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Одеської області;

⇒ здійснення контролю за своєчасною сплатою орендної плати орендодавцями об'єктів комунальної власності;

⇒ розроблення та затвердження переліків показників ефективності роботи керівників, використання майна та коштів підприємств, установ і організацій;

⇒ підвищення ефективності управління об'єктами комунальної власності.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області – *управління обласної ради з майнових питань обласної ради;*

- ✚ сприяння ефективному використанню та збереженню майна комунальної власності - *управління обласної ради з майнових питань обласної ради;*
- ✚ здійснення методичного керівництва з питань діяльності підприємств, установ і організацій – *структурні підрозділи облдержадміністрації;*
- ✚ контроль за збереженням та ефективністю використання майна, переданого в управління підприємств, установ та організацій - *структурні підрозділи облдержадміністрації.*

Очікувані результати

- ефективне планування діяльності підприємств, підвищення їх рентабельності господарської діяльності;
- створення сприятливих умов для розташування на території області нових підприємств та інших об'єктів;
- підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області.

6. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

6.1. Реформування відносин власності

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ забезпечення масштабної, прозорої приватизації об'єктів державної власності, оптимізації частки державного сектору економіки;
- ⇒ забезпечення надходження коштів до бюджету від приватизації та оренди державного майна;
- ⇒ підвищення ефективності управління об'єктами державної власності.

Ключові кроки на 2019 рік

- ✚ забезпечення організації перед приватизаційної підготовки підприємства та здійснення підготовки об'єктів груп В, Г до продажу – *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ проведення моніторингу та контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ організація управління корпоративними правами держави - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ робота з єдиними майновими комплексами державних підприємств, переданими до сфери управління державних органів приватизації, у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ організація забезпечення прийняття управлінських рішень стосовно державного майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ організація орендних відносин, супроводження чинних договорів оренди державного майна - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ організація контролю у сфері орендних відносин - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області;*
- ✚ захист майнових прав держави у судах, ведення претензійно-позовної роботи щодо стягнення заборгованості з орендної плати та штрафних

санкцій, а також повернення об'єктів до державної власності у судовому порядку - *регіональне відділення Фонду державного майна України в Одеській області*;

✚ забезпечення в межах, визначених законодавством, виконання функцій організатора продажу нерухомого майна державних унітарних підприємств - *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській області*.

Очікувані результати

➤ забезпечення надходження коштів від приватизації в межах обсягів, встановлених Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» відповідно до встановлених ФДМУ завдань;

➤ ефективне використання об'єктів державної власності, виконання показників з перерахування до Державного бюджету України частини чистого прибутку державними підприємствами;

➤ забезпечення надходження коштів до Державного бюджету України на 2018 рік від оренди державного майна майна та дивідендів, нарахованих на акції (паї, частки) господарських товариств, які є у державній власності.

6.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ вдосконалення правового врегулювання господарських та адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання;

⇒ недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів;

⇒ створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва, продовження виконання Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ здійснення заходів із відстеження результативності регуляторних актів та розроблення проектів регуляторних актів та їх оприлюднення для отримання зауважень і пропозицій від громадськості – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації*;

✚ організація роботи з перегляду діючих регуляторних актів райдержадміністрацій та міських рад міст обласного значення;

✚ забезпечення прозорості дій органів влади під час здійснення ними регуляторної політики у сфері господарської діяльності – *структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, міськвиконкоми, райдержадміністрації*;

✚ виконання заходів та надання компенсації частки відсотків по кредитах суб'єктам малого та середнього підприємництва для реалізації бізнес-проектів у галузях, що відповідають пріоритетним напрямкам Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ забезпечення виконання та моніторинг місцевих програм розвитку малого підприємництва – *міськвиконкоми, райдержадміністрації*.

Очікувані результати

➤ забезпечення залучення до підприємницької діяльності жителів сіл та селищ у районах області. Зростання кількості фізичних осіб-підприємців на 2000;

➤ забезпечення підтримки розвитку малого та середнього підприємництва в районах, об'єднаних територіальних громадах, у пріоритетних галузях та у галузях, що активно розвиваються. Надання компенсації відсотків по кредитах на реалізацію 30 інвестиційних проектів.

➤ створення єдиного реєстру регуляторних актів райдержадміністрацій та міських рад обласного значення/

У 2019 році у сфері малого та середнього підприємництва головною метою є забезпечення стабільних умов для подальшого підприємництва, насамперед, у пріоритетних напрямках економіки області, створення сприятливих умов для ефективної підприємницької діяльності, підвищення ролі малого та середнього підприємництва у розв'язанні соціально-економічних проблем розвитку регіону шляхом консолідування зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів малого та середнього підприємництва, об'єднань і спілок підприємців.

З метою зменшення регуляторного тиску на бізнес, забезпечення виконання на території Одеської області Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», додержання принципу передбачуваності прийняття регуляторних актів, місцеві райдержадміністрації та органи місцевого самоврядування розробляють та оприлюднюють у засобах масової інформації та власних офіційних веб-сайтах плани прийняття регуляторних актів на кожний рік.

Основні зусилля мають бути спрямовані на реалізацію заходів комплексної Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки, серед яких:

- компенсація частини відсоткових ставок по кредитах;
- підтримка підприємництва шляхом спів фінансування проектів міжнародної технічної допомоги;

- залучення в економіку області додаткових інвестицій шляхом налагодження функціонування інвестиційного порталу Одеської області, участь підприємців на інвестиційних форумах, виставках, конференціях;

- сприяння євроінтеграційним процесам та транскордонному співробітництву.

Надання адміністративних послуг

Пріоритетні напрямки на 2019 рік:

⇒ автоматизація процесу надання електронних послуг у ЦНАП області;

⇒ впровадження порталу адміністративних послуг Одеської області;

⇒ запровадження реєстру територіальних громад області;

⇒ внесення змін до існуючих переліків адміністративних послуг, а саме забезпечення надання соціальних, транспортних, будівельних та послуг ДРАЦС через центри надання адміністративних послуг.

Ключові кроки на 2019 рік:

✚ впровадження програмного забезпечення для автоматизації процесу надання е-послуг на базі системи електронного документообігу «ДокПроф3» у

15 ЦНАПх області – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр»;*

✚ розробка та введення в промислову експлуатацію порталу адміністративних послуг Одеської області – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації;*

✚ утворення (будівництво) нових ЦНАП в районах, містах обласного та районного значення, об'єднаних територіальних громадах Одеської області, утворення віддалених робочих місць адміністраторів та облаштування мобільних ЦНАП (за необхідності) - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації;*

✚ запровадження реєстру територіальних громад області – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр»;*

✚ доповнення існуючих переліків адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП області новими видами послуг, *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, ЦНАП при райдержадміністраціях, виконкомах рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громадах, Департамент ДАБІ в Одеській області, ГУ Національної поліції в Одеській області;*

✚ організація та проведення тренінгів для працівників ЦНАП Одеської області з відповідної тематики – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, ОРІДУ НАДУ при Президентові України.*

Очікуванні результати

➤ ступінь впровадження електронних сервісів у ЦНАП: 30 – 60 %.

➤ збільшення кількості наданих адміністративних послуг через ЦНАП;

➤ збільшення кількості утворених ЦНАП об'єднаних територіальних громадах шляхом будівництва або розміщення ЦНАП у вже існуючих приміщеннях.

7. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ запровадження міжнародних стандартів здійснення інвестиційної діяльності;

⇒ вивчення ініціатив та потенційних пропозицій щодо інвестиційних проектів, а також практики взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності з державними органами;

⇒ аналіз та узагальнення проблем, які перешкоджають інвестуванню в економіку України, підготовка пропозицій щодо шляхів їх вирішення, зокрема щодо заходів зі сприяння захисту прав інвесторів; участь в опрацюванні проектів актів законодавства з питань інвестиційної діяльності;

⇒ підтримка іноземних та вітчизняних інвесторів в процесі підготовки та реалізації інвестиційних проектів, зокрема в частині надання методично-консультативної допомоги відповідно до законодавства України;

⇒ покращення інвестиційного клімату області, створення передумов для формування її конкурентоспроможного та позитивного міжнародного економічного й інвестиційного іміджу у світовому суспільстві;

- ⇒ досягнення високого рівня інвестиційної привабливості регіону з метою збереження вкладених та залучення додаткових інвестиційних ресурсів у його соціально-економічну сферу, реалізація іміджевої стратегії області;
- ⇒ надання допомоги місцевим підприємствам в пошуку іноземних партнерів, нових ринків збуту;
- ⇒ залучення коштів міжнародних фінансових організацій в інвестиційні проекти розвитку області;
- ⇒ реалізація спільних проектів з регіонами іноземних держав в рамках транскордонного та прикордонного співробітництва;
- ⇒ проведення роботи щодо підготовки та реалізації інвестиційних проектів з метою залучення коштів міжнародної технічної допомоги;
- ⇒ сприяння організації та проведенню бізнес-форумів, ділових зустрічей, семінарів, круглих столів та інших іміджевих заходів з питань інвестиційної діяльності;
- ⇒ залучення суб'єктів господарювання до участі у заходах з презентації економічного та інвестиційного потенціалу області в рамках міжнародних та національних виставково-ярмаркових заходів;
- ⇒ сприяння державно-приватного діалогу в рамках розвитку партнерських відносин держави та бізнесу щодо реалізації інвестиційних проектів шляхом поширення форм державно-приватного партнерства, здійснення моніторингу стану їх реалізації;
- ⇒ підвищення рівня експортного потенціалу підприємств-виробників та сільгоспвиробників області з метою активного просування виробленої продукції на зовнішні ринки;
- ⇒ сприяння орієнтації експорту товарів місцевих виробників на привабливі з точки зору конкурентоспроможності закордонні ринки збуту;
- ⇒ формування позитивного іміджу регіону на зовнішніх ринках;
- ⇒ реалізація експортних можливостей, популяризація економічного та інвестиційного потенціалу області;
- ⇒ активізація міжнародного та міжрегіонального співробітництва.

Ключові кроки на 2019 рік

- ✚ виготовлення та оновлення презентаційних матеріалів про потенціал області – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*
- ✚ постійне оновлення Інвестиційного Атласу Одеської області, розробка відповідних бізнес-планів та презентаційних матеріалів, інвестиційних проектів (пропозицій) для залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів, міжнародної технічної допомоги для їх подальшої реалізації – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*
- ✚ видання оновленого інвестиційного паспорта Одеської області та його поширення серед іноземних бізнес- та дипломатичних кіл – *Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*
- ✚ підтвердження рейтингу інвестиційної привабливості області в міжнародних рейтингових агенціях, замовлення досліджень, послуг з бізнес-планування – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*
- ✚ підготовка інвестиційних пропозицій регіону – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ укладання меморандумів про подальше інвестиційне співробітництво області з іноземними та вітчизняними суб'єктами господарської діяльності – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ виготовлення та оновлення проморолика щодо інвестиційного потенціалу області – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ просування, модернізація та забезпечення функціонування єдиного інвестиційного веб-порталу області – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ поширення комерційних пропозицій підприємств області серед дипломатичних установ, торгово-економічних місій – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ організаційно-технічне забезпечення візитів офіційних іноземних делегацій та окремих іноземців до області – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ участь офіційної делегації від обласної державної адміністрації, обласної ради та бізнесу в міжнародних заходах, які проходять в Україні, забезпечення проведення презентації області – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ організація прес-турів, інтерв'ю, прес-клубів в області для представників зарубіжних засобів масової інформації, які працюють в Україні та за кордоном – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ організація експертних консультацій із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності щодо змін умов торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва, а також у сфері просування регіону, товарів та послуг на зовнішні ринки, у т.ч. із залученням відповідних представників центральних органів виконавчої влади та міжнародних експертів – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ проведення аналітичної роботи з пошуку найбільш вигідних регіонів країн світу для налагодження співпраці на міжрегіональному рівні та вжиття заходів щодо реалізації укладених міжрегіональних угод між обласною державною адміністрацією та адміністративними суб'єктами регіонів іноземних держав – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ забезпечення організації візитів делегації області до регіонів-потенційних партнерів області для обговорення можливостей та встановлення міжрегіональних відносин – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ проведення в області презентацій регіонів іноземних країн – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ проведення в області Дня Європи, Дня Одеської області із запрошенням суб'єктів міжнародних та міжрегіональних відносин, днів держав-членів ЄС та регіонів-партнерів – *управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації.*

Очікувані результати

➤ темп росту експорту у структурі зовнішньоторговельного обороту за підсумками року складе 101%;

- темп зростання обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку області (за наростаючим підсумком) прогнозується на рівні 101% (до початку року);
- ефективне використання можливостей спільного розвитку прикордонних регіонів;
- розширення ринків збуту продукції місцевих товаровиробників.

8. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ впровадження проектів із заміщення викопних видів палива альтернативними джерелами енергії впровадження системи енергоменеджменту бюджетних установ області;
- ⇒ оптимізація системи транспортування теплової енергії та зниження її нераціонального споживання у кінцевого споживача;
- ⇒ підвищення енергетичної ефективності будівель шляхом покрокової термомодернізації з дотриманням нормативних санітарно-гігієнічних вимог;
- ⇒ підвищення рівня свідомості мешканців, набуття нових знань і навичок з енергоощадності, як результат впровадження інформаційно-просвітницьких та організаційних заходів;
- ⇒ впровадження проектів із підвищення енергоефективності водопровідно-каналізаційного господарства і зменшення нераціональних втрат води та енергії;
- ⇒ мінімізація витрат паливно-енергетичних ресурсів;
- ⇒ збільшення частки сонячної та вітрової енергетики в енергобалансі області;
- ⇒ відшкодування частини кредитних коштів, залучених ОСББ, ЖБК та фізичними особами на впровадження заходів з енергозбереження.

Ключові кроки на 2019 рік:

- ✚ створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*
- ✚ здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проектів/заходів – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*
- ✚ впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*
- ✚ впровадження системи стимулювання ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*
- ✚ зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, установлення блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*
- ✚ зменшення викидів в атмосферу та використання палива з меншим питомим викидом, покращення технології згоряння палива, особливо твердого

Очікувані результати

- зменшення величина втрат теплоти будівель і витрат на потреби опалення в середньому на 40-50%;
- скорочення до 50% споживання електроенергії;
- збільшення потужностей ВЕС та СЕС;
- збільшення кількості укладених енергосервісних договорів;
- від 5 до 8% економії енергоресурсів за рахунок енергоефективної поведінки споживачів;
- до 20% скорочення енергоспоживання за рахунок налагодження енергоефективної експлуатації об'єктів;
- зменшення викидів CO₂ за рахунок впровадження енергозберігаючих заходів.

9. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

9.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ забезпечення надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування;
- ⇒ надання якісних та своєчасних послуг внутрішньо переміщеним особам та демобілізованим військовослужбовцям, які брали участь в АТО;
- ⇒ організація професійного навчання, орієнтованого на задоволення поточних та перспективних потреб роботодавців, з максимальним використанням навчальної бази Одеського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості;
- ⇒ заохочення роботодавців, які зберігають діючі та створюють нові робочі місця насамперед для громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці;
- ⇒ створення умов для працевлаштування в обсягах, необхідних для запобігання довготривалому безробіттю, зокрема нарощування обсягів професійного навчання безробітних під конкретне замовлення роботодавців та за професіями, що передбачають в подальшому самозайнятість або підприємництво, особливо мешканців сільської місцевості з урахуванням обмежених можливостей працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця на селі.

Ключові кроки на 2019 рік

- ✚ розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці – *Департамент соціальної та сімейної політики облдержадміністрації*;

✚ сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців учасників антитерористичної операції – *Одеський обласний центр зайнятості*.

Очікувані результати

- кількість населення, зайнятого економічною діяльністю, збільшиться до 998,5 тис. осіб, рівень зайнятості – до 56,7%;
- кількість безробітного населення зменшиться до 68,0 тис. осіб, рівень безробіття становитиме 6,6%;
- утворення в усіх сферах економічної діяльності 25,0 тис. робочих місць;
- працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця за сприяння Державної служби зайнятості 24,4 тис. зареєстрованих безробітних;
- направлення на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації за сприяння державної служби зайнятості 6,9 тис. осіб;
- залучення до участі у громадських та тимчасових роботах 8,2 тис. осіб;
- рівень зареєстрованого безробіття очікується на рівні 2018 року і становитиме 0,9%.

9.2. Грошові доходи населення та заробітна плата

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік

- ⇒ налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати;
- ⇒ сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення області, легалізації трудових відносин;
- ⇒ посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.

Очікувані результати

- зростання середньомісячної заробітної плати до 10 250,0 грн (темپ росту до відповідного періоду минулого року – 107,9%);
- підвищення середньомісячної заробітної плати в області до загальноукраїнського рівня;
- скорочення заборгованості із виплати заробітної плати.

9.3. Соціальний захист населення

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ надання матеріальної допомоги мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин, за рахунок коштів обласного бюджету;
- ⇒ надання щомісячних довічних стипендій громадянам віком старше 100 років;
- ⇒ надання щомісячних стипендій 1700 особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни; особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території

інших країн з інвалідністю від загального захворювання 1 групи у розмірі 700 грн.;

⇒ надання щомісячної допомоги 380 сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах у розмірі 1500 грн.;

⇒ надання щоквартально матеріальної допомоги 85 колишнім політв'язням і репресованим у розмірі 1000 грн.;

⇒ надання щоквартальної цільової адресної допомоги 100 сім'ям загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою у розмірі 400 грн.;

⇒ придбання щоквартальних продуктових кошиків для: осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни, колишніх неповнолітніх (яким на момент ув'язнення не виповнилось 18 років), в'язнів концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, створених нацистською Німеччиною в період Другої світової війни, дітей, які народилися в місцях примусового тримання їх батьків; колишніх малолітніх (яким на момент ув'язнення не виповнилось 14 років), в'язнів концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, визнаних інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та інших причин, сімей загиблих (померлих) співробітників правоохоронних органів;

⇒ надання одноразової матеріальної допомоги або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини майже 400 особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранам війни, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, постраждалим учасникам Революції гідності, особам з інвалідністю загального захворювання, дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства у супроводі одного з батьків (за необхідності) один раз у рік за рахунок одного з бюджетів (не більше 7000 грн.)

⇒ організації оздоровлення дітей, які перебувають в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту;

⇒ надання щомісячної допомоги 130 сім'ям загиблих (померлих), учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісти військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України та дітям до досягнення 18-річного віку у розмірі 2500 грн.;

⇒ надання щомісячної стипендії 110 особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України, а також їх дітям до досягнення ними 18-річного віку у розмірі 1500 грн.;

⇒ надання компенсації на оплату житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу 40 воїнам-добровольцям з числа учасників АТО разом із членами їх сімей в розмірі 75 відсотків у межах середніх норм споживання;

⇒ надання одноразової допомоги на проведення стоматологічного (хірургічного, терапевтичного) лікування, зубопротезування високотехнологічними матеріалами 15 учасників антитерористичної операції,

воїнів-добровольців за рахунок одного з бюджетів у розмірі не більше 30 000 грн.

Очікувані результати

- надання цільової адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення області та сім'ям, які опинилися у скрутних життєвих обставинах;
- посилення соціального захисту та медичного забезпечення ветеранів війни та праці, інвалідів та інших малозабезпечених верств населення;
- покращення якості життєдіяльності людей з обмеженими потребами, учасників АТО та інших.

9.4. Пенсійна забезпечення

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік:

- ⇒ поліпшення якості обслуговування громадян;
- ⇒ зміцнення фінансової стабільності пенсійної системи;
- ⇒ впровадження електронних технологій;
- ⇒ автоматизація управління та контролю;
- ⇒ розвиток інформаційних ресурсів із заохоченням до запровадження інноваційних технологій;
- ⇒ кадровий розвиток пенсійної системи.

Очікувані результати

- ✚ забезпечення прозорості та відкритості діяльності Пенсійного фонду, більш активне залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;
- ✚ оптимізація адміністративних витрат шляхом ефективних організаційних і структурних рішень;
- ✚ підвищення рівня довіри до органів Пенсійного фонду.

9.5. Житлово-комунальне-господарство

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік:

- ✚ реалізація проекту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска-Ізмаїл-Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с.Матроски Ізмаїльського району Одеської області»;
- ✚ встановлення систем доочищення питної води;
- ✚ ремонт та реконструкція систем водопостачання та водовідведення;
- ✚ впровадження сучасних технологій та обладнання на об'єктах водопостачання та водовідведення;
- ✚ забезпечення населення питною водою.

Очікувані результати

- передбачається забезпечити питною водою (13 населених пункти) із розрахунку 44,543 тис.жителів Болградського та Ізмаїльського районів;
- встановлення систем доочищення питної води;
- ремонт та реконструкція водопровідних та каналізаційних мереж;
- впровадження енергозберігаючих технологій;

➤ будівництво артезіанських свердловин для питного водопостачання та ремонт та реконструкція водонапірних башт.

10. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

10.1.Охорона здоров'я

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік

- ⇒ створення приймально-діагностичних відділень (Emergency room) у всіх центральних районних лікарнях;
- ⇒ покращення матеріального устаткування амбулаторій сімейного лікаря та ФАПів, а саме забезпечення сімейних лікарів 216 амбулаторій ЗПСМ та фельдшерів 505 ФАПів мобільно-діагностичними комплектами;
- ⇒ придбання не менш 10 автомобілів екстреної допомоги;
- ⇒ відкриття репер фузійного відділення на базі Дунайської басейнової лікарні на водному транспорті;
- ⇒ створення відділень онкологічної діагностики для виявлення злоякісних новоутворень на ранніх стадіях та Центрів амбулаторної хіміотерапії;
- ⇒ відкриття додаткових відділень гемодіалізу у 4 районах області;
- ⇒ організація інсультних центрів з сучасними хірургічними підходами на базі Балтської ЦРЛ та Дунайської лікарні з залученням провідних спеціалістів Університетської клініки.

Очікувані результати

- загальний коефіцієнт смертності – 13,9 на 1 тис, зменшення на 0,7%;
- тривалість життя – 71,1 років (практично без змін);
- коефіцієнт живо народжених на 1 тис – 9,8‰, зниження на 2%;

10.2.Освіта

Ключові кроки на 2019 рік:

- ✚ виконання Плану створення додаткових місць для дітей дошкільного віку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 №871-р – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ підвищення показника охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років закладами дошкільної освіти – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ підготовка до реалізації Концепції Нова українська школа у закладах загальної середньої освіти – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ забезпечення рівного доступу усіх категорій учасників освітнього процесу до якісних та сучасних освітніх послуг – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ створення опорних шкіл – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ забезпечення розвитку дистанційної форми навчання у закладах загальної середньої освіти шляхом втілення проекту «Учитель+» та «Центру STEM-освіти Одеської області» на базі Рішельєвського ліцею з використанням найсучасніших інформаційно-комунікаційних засобів і технологій – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ реалізації проектів підготовки власних педагогічних кадрів «Учитель+», «Вчитель-предметник для НУШ» – *Департамент освіти і науки облдержадміністрації*;
- ✚ вжиття заходів щодо 100% підключення закладів загальної

середньої освіти до мережі WI-FI – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ сприяння організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ формування мережі інклюзивно-ресурсних центрів в області – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ оновлення матеріально-технічної бази спеціальних закладах освіти обласної комунальної власності – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ вжиття заходів щодо збереження мережі закладів позашкільної освіти, урізноманітнення їх напрямків роботи – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ створення навчально-практичних центрів – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ запровадження елементів дуальної форми навчання за різними професіями – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ оновлення та осучаснення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу закладів професійної (професійно-технічної) освіти – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ створення умов для здобуття якісної, сучасної та доступної освіти з дотримання державних санітарних правил та норм влаштування освітніх установ шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих закладів освіти з урахуванням сучасних стандартів нового освітнього простору – Департамент освіти і науки облдержадміністрації;

✚ реалізація положень програм «Освіта Одещини», «Молодь Одещини» – Департамент освіти і науки облдержадміністрації.

10.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік

⇒ ефективного функціонування обласного, районних та міських притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;

⇒ підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально- психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад;

⇒ розвиток національного усиновлення: створення позитивного іміджу та престижу усиновителів, батьків-вихователів прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів та піклувальників;

⇒ влаштування дітей, які залишились без піклування батьків, до сімейних форм виховання;

⇒ дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій;

⇒ підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування щодо раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги;

⇒ забезпечення захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

Очікувані результати

➤ зменшення кількості сімей, що опинились у складних життєвих обставинах, а саме: сімей, які ухиляються від виконання батьківських

обов'язків; сімей, діти з яких перебувають в інтернатних закладах, будинках дитини та центрах соціально-психологічної реабілітації;

➤ збільшення кількості дітей, що повернені до біологічних родин та влаштовані у сім'ї громадян;

➤ збільшення кількості дітей, повернених до біологічних родин що пройшли соціально-психологічну реабілітацію в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей;

➤ повернення у біологічні сім'ї або сім'ї родичів 35% дітей, вилучених з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах;

➤ за прогнозованою оперативною інформацією планується влаштувати не менше 50 дітей, з числа дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу;

➤ досягти 90% влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які посиротіли, до сімейних форм виховання.

10.4. Культура

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2019 рік

⇒ реалізація заходів обласної комплексної програми «Культура Одещини-2017-2019 роки» та регіональної програми підтримки розвитку книговидання та засобів масової інформації в Одеській області на 2017-2019 роки – *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ продовження роботи щодо забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної, активізація роботи закладів культури і мистецтва щодо національно-патріотичного виховання молоді, популяризації національної духовно-культурної спадщини - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ створення сприятливих умов для сталого, збалансованого розвитку національних меншин на Одещині, активізація роботи щодо інтегрування національних меншин в громадянське українське суспільство, в українську політичну націю - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ співпраця між культурними інституціями Одеської області та країнами Європейського Союзу - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ проведення масштабних мистецьких проєктів, з метою створення привабливого міжнародного іміджу регіону, що створює передумови для розвитку бізнесу й залучення інвестицій - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ продовження роботи щодо впровадження інноваційних методів науково-освітньої роботи та застосування сучасних технологій в музейній справі - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

⇒ продовження роботи щодо трансформації бібліотек в багатофункціональні й поліфункціональні установи, соціальні інституції згуртування територіальних громад - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;

- ⇒ розвиток креативних індустрій, що сприятиме підвищенню якості людського капіталу в економічному і соціальному розвитку регіону та його громадян - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;
- ⇒ виготовлення облікової документації на об'єкти культурної спадщини - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;
- ⇒ та виконання проектних, першочергових протиаварійних робіт на пам'ятках історії, архітектури та містобудування - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;
- ⇒ здійснення інвентаризації об'єктів культурної спадщини Одеської області - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*;
- ⇒ занесення об'єктів культурної спадщини Одеської області до Державного реєстру нерухомих пам'яток України - *управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації*.

Очікувані результати

- належне функціонування закладів культури і мистецтв обласного підпорядкування;
- проведення: реставраційних робіт Одеського музею західного та східного мистецтва; ремонтно-реставраційних робіт Одеського художнього музею, Одеського літературного музею, Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. В.Василька;
- осучаснення музейного простору обласних музеїв, перетворення їх на модернові, просвітницькі, інформаційні, науково-культурні центри, збільшення кількості відвідувачів;
- утворення 10 культурно-освітніх центрів на базі сільських бібліотек області;
- проведення в області понад 20 культурно-мистецьких фестивалів, конкурсів міжнародного та всеукраїнського рівня;
- проведення в рамках проекту «Українська Бессарабія» 5 культурно-мистецьких та просвітницьких заходів (літературний фестиваль за участю відомих українських письменників, фестиваль мистецтв «Відчуйте серцем Україну», оновлення книжкових фондів сучасною українською літературою тощо), створення низки телепрограм на Ізмаїльському телебаченні;
- виготовлення облікової документації на 15 об'єктів культурної спадщини;
- занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України не менше 10 об'єктів культурної спадщини.

10.5. Фізична культура і спорт

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ збереження існуючої мережі ДЮСШ в районах області;
- ⇒ збільшення кількості інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад;
- ⇒ збереження та розвиток спортивної інфраструктури, особливо у сільській місцевості;
- ⇒ збільшення кількості проведених спортивних заходів, зокрема в ОТГ.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ виконання плану заходів з метою реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 548-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року „Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація” на 2018 рік» - *Управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації;*

✚ збільшення чисельності населення, яке займається всіма видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної направленості - *Управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації;*

✚ проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення - *Управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації;*

✚ проведення більше 600 обласних спортивних змагань та забезпечення участі спортсменів області у всеукраїнських, міжнародних змаганнях з олімпійських та неолімпійських видів спорту - *Управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації.*

Очікувані результати

- підвищення рівня охоплення населення руховою активністю на 1%;
- надання якісних фізкультурно-спортивних послуг спортивними клубами та фізкультурно-оздоровчими закладами, які функціонуватимуть відповідно до встановлених стандартів;
- створення розгалуженої мережі спортивних споруд, які відповідають стандартам;
- поліпшення результатів виступів спортсменів області на всеукраїнських та міжнародних змаганнях;
- збереження та розвиток спортивної інфраструктури, особливо у сільській місцевості.

10.6. Туристично-рекреаційна галузь

Пріоритетні напрямки розвитку на 2019 рік:

⇒ покращення туристично-курортної інфраструктури шляхом облаштування місць панорамного огляду основних туристичних та екскурсійних об'єктів Одеської області для створення конкурентоспроможного туристичного продукту, який задовольнить відповідні потреби населення України та іноземних громадян, які відвідають Одеську область;

⇒ проведення інвестиційних та бізнес-форумів для залучення інвестицій, що збільшить туристичні потоки, зміцнить імідж області як курортно-рекреаційного та туристичного центру;

⇒ збільшення кількості туристів, які відвідують регіон і відповідне підвищення надходжень в обласний та місцеві бюджети.

⇒ збільшення культурних подій в області;

⇒ збільшення кількості нових туристично-екскурсійних маршрутів.

Ключові кроки на 2019 рік:

✚ підвищити якість та конкурентоспроможність туристичного продукту – *управління туризму та курортів облдержадміністрації;*

✚ покращити стан зон відпочинку на морському узбережжі, розвинути інфраструктуру рекреаційних територій, провести благоустрій парків та пляжів – *управління туризму та курортів облдержадміністрації;*

✚ покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про

можливості інвестиційних вкладень в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону – *управління туризму та курортів облдержадміністрації*;

✚ сприяти появі нових туристично-екскурсійних маршрутів – *управління туризму та курортів облдержадміністрації*;

✚ популяризувати туристичний продукт через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність – *управління туризму та курортів облдержадміністрації*;

✚ поліпшити доступ до інформації та підвищити рівень інформування про Одеську область з туристичного напрямку на телебаченні та у мережі Інтернет – *управління туризму та курортів облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

- створення нових туристично-екскурсійних маршрутів;
- створення мобільного туристичного додатку;
- збільшення туристичного збору;
- загальна очікувана кількість туристів, що відвідують Одеську область у 2019 році – 6,0 млн. осіб.

10.7. Розвиток громадянського суспільства

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

⇒ створення належних умов для інституційного розвитку інститутів громадянського суспільства;

⇒ забезпечення впровадження ефективних процедур участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення;

⇒ стимулювання активної співпраці інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади області на засадах партнерства щодо актуалізації та вирішення суспільно важливих проблем.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ видання матеріалів кращих практик використання різних форм демократії участі, співпраці органів публічної влади та громадських об'єднань – 1500 прим. – *управління комунікацій та інформації політики облдержадміністрації*;

✚ проведення навчально-методичних семінарів та тренінгів для представників інститутів громадянського суспільства щодо механізмів та кращих практик участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення – 40 люд./семінар – *управління комунікацій та інформації політики облдержадміністрації*;

✚ проведення обласного конкурсу «Краща громадська рада – надійний партнер» (за підсумками діяльності громадських рад, зокрема, їх активної участі у вирішенні суспільно значущих проблем районів та міст) – 1 конкурс – *управління комунікацій та інформації політики облдержадміністрації*;

✚ забезпечення проведення публічного громадського обговорення (конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) з громадськістю), засідань громадської ради при обласній державній адміністрації з актуальних питань соціально-економічного та гуманітарного розвитку відповідно до плану – 12 заходів – *управління комунікацій та інформації політики облдержадміністрації*;

✚ проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів обласного

бюджету, та проведення моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), визнаних переможцями конкурсу, відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 №1049 – 1 конкурс – *управління комунікацій та інформації політики облдержадміністрації*.

Очікувані результати

- актуалізація проблем розвитку громадянського суспільства області та визначення оптимальних шляхів їх вирішення;
- підвищення активності інститутів громадянського суспільства області, підтримка позитивного іміджу активних громадських об'єднань, мотивація інститутів громадянського суспільства до активної співпраці з органами публічної влади на засадах партнерства, у тому числі шляхом реалізації програм (проектів, заходів) на умовах спільного фінансування;
- залучення громадськості до формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішення питань місцевого значення;
- підвищення потенціалу представників інститутів громадянського суспільства, зокрема, формування знань і вмінь щодо новітніх форм і методів співпраці з органами публічної влади;
- поширення позитивного досвіду та впровадження новітніх форм і методів співпраці органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства, зокрема, протидії корупції та протидії інформаційній агресії;
- підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування щодо форм і методів співпраці з органами публічної влади, мотивація органів публічної влади до активізації співпраці з громадськістю, підвищення рівня прозорості та відкритості діяльності органів публічної влади;
- активізація співпраці органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства зі ЗМІ щодо вирішення проблем розвитку громадянського суспільства області;
- консолідація інститутів громадянського суспільства області та України, активізація міжрегіонального співробітництва в галузі розвитку громадянського суспільства України.

11. ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ продовження децентралізації і на цій основі – формування спроможного місцевого самоврядування з розширеними повноваженнями та сферами відповідальності;
- ⇒ сприяння утворенню нових об'єднаних територіальних громад та приєднанню суміжних територіальних громад до чинних об'єднаних територіальних громад;
- ⇒ створення комфортного життєвого простору для мешканців об'єднаних територіальних громад.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ підвищення інституційної спроможності об'єднаних територіальних громад шляхом залучення додаткових фінансових ресурсів у їх розвиток, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ продовження інформаційно-просвітницької роботи щодо переваг та перспектив добровільного об'єднання територіальних громад за участю громадських та експертних організацій області - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ надання методично-консультативної допомоги об'єднаним територіальним громадам щодо розробки прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку громад - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ сприяння ефективному використанню державної фінансової підтримки об'єднаних територіальних громад відповідно до планів їх соціально-економічного розвитку - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ залучення об'єднаних територіальних громад до участі конкурсах з відбору проектів регіонального розвитку, які фінансуються за рахунок коштів ДФРР, міжнародної технічної допомоги, інших джерел фінансування - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ надання сприяння об'єднаним територіальним громадам щодо розробки проектів, які фінансуються за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ сприяння зменшенню наявних інфраструктурних дисбалансів між населеними пунктами об'єднаних територіальних громад шляхом реалізації проектів, спрямованих на розбудову соціальної інфраструктури громад - *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*.

Очікувані результати

- збільшення кількості утворених об'єднаних територіальних громад;
- збільшення надходжень до місцевих бюджетів об'єднаних територіальних за рахунок підвищення ефективності реалізації їх власного ресурсного потенціалу та використання конкурентних переваг;
- забезпечення виконання державних соціальних гарантій в частині надання рівного доступу громадян, які мешкають на території об'єднаних територіальних громад, до якісних адміністративних послуг.

12. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Пріоритетні напрямки на 2019 рік

- ⇒ збільшення площі природно-заповідного фонду Одеської області;
- ⇒ забезпечення екологічної безпеки шляхом зниження рівня забруднення навколишнього середовища, охорона, збереження і розвиток природо-заповідного фонду, зменшення обсягів відходів, викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та скидів забруднюючих речовин в водні об'єкти з метою запобігання негативного впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;

- ⇒ проведення реконструкції регіональної системи централізованого оповіщення населення;
- ⇒ створення регіонального матеріального резерву для забезпечення реагування на надзвичайні ситуації та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню;
- ⇒ створення належних умов пожежно-рятувальним підрозділам Одеського гарнізону для ефективного виконання завдань за призначенням у сфері цивільного захисту, підвищення ефективності реагування на надзвичайні ситуації та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню;
- ⇒ приведення частини акваторії Чорного моря та території, забруднених босприпасами та іншими вибухонебезпечними предметами, у безпечний стан;
- ⇒ інформаційно-аналітичне забезпечення профілактичної діяльності з питань безпеки життєдіяльності населення;
- ⇒ забезпечення пожежної безпеки у населених пунктах.

Ключові кроки на 2019 рік

✚ забезпечення реалізації регіональної Програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки (проект) – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог, передбачених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ посилення надзору (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ вирішення проблемних питань, пов'язаних із забрудненням поверхневих та підземних водоносних горизонтів – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ проведення заходів щодо будівництва та реконструкції каналізаційно-очисних споруд (КНС) – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ збереження цінних природних екосистем, розвиток організованих форм рекреації і туризму, екологічної освіти, збереженню традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природно-територіального комплексу – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ створення реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ фінансування робіт з будівництва і введення в експлуатацію об'єктів поводження з відходами, а також реконструкції та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивативної земельних

ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища – Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;

✚ паспортизація полігонів ТПВ – Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;

✚ заходи з впровадження нових технологій поводження з ТПВ – Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Очікувані результати

- зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на 3%;
- збільшення площі природно-заповідного фонду до 5,3% від загальної площі області.
- збільшення надходження екологічного податку на 50,0%;
- зменшення забруднення підземних водоносних горизонтів шляхом тампонажу 45,0% артсвердловин, які є потенційно покинутими, частина з них можливо підлягає ліквідаційному тампонажу;
- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ на 50,0%;
- підвищення рівня оперативного та комплексного реагування на надзвичайні ситуації;
- підвищення рівня готовності органів управління цивільного захисту всіх рівнів до ліквідації надзвичайних ситуацій;
- створення регіонального матеріального резерву за рахунок накопичення матеріальних засобів та запасів паливно-мастильних матеріалів, необхідних для запобігання можливим надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків;
- підвищення готовності до дій за призначенням сил та засобів області для ефективного виконання завдань з рятування людей, гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій;
- створення безпечних умов життєдіяльності, провадження господарської діяльності та проживання населення;
- мінімізування загрози настання нещасних випадків від поводження з вибухонебезпечними предметами;
- підвищення рівня обізнаності населення правилам з питань пожежної безпеки, діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій та правилам здорового способу життя;
- забезпечення гласності, прозорості і вільного доступу громадян до інформації про стан довкілля та небезпечні явища, що загрожують безпеці людей;
- забезпечення належного рівня безпеки населення, захищеності територій, об'єктів виробництва та культурної спадщини від надзвичайних ситуацій;
- підвищення ефективності використання коштів, які спрямовуються на здійснення заходів щодо захисту населення, територій та об'єктів культурної спадщини від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- забезпечення у кожному населеному пункті області гарантований.

Основні показники соціально-економічного розвитку Одеської області на 2019 рік

Показник	Факт 2017 рік	2018 рік		Прогноз 2019 рік	Виконання у % до прогнозного показника
		Прогноз за Програмою	Очікуване		
Індекс промислової продукції, відсотків	112,2	102,0	98,0	105,0	+7 в.п.
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн.грн.	53 381,9	52 600,0	54 400,0	55 600,0	102,2
Індекс сільськогосподарського виробництва, відсотків	100,1	100,1	100,1	100,1	100,1
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2010 року, всього млн. грн.	11999,0	12012,0	12012,0	12024,0	100,1
у т.ч. рослинництва	10051,4	10062,0	10062,0	10072,1	100,1
тваринництва	1947,6	1950,0	1950,0	1951,9	100,1
Сальдо торговельного балансу, млн.дол.США	934,0	970,5	849,4	857,5	100,9
Обсяг експорту товарів – всього, млн.дол.США	1813,9	1629,0	1640,0	1656,4	101,0
Обсяг експорту послуг – всього, млн.дол.США	765,8	784,6	784,6	788,5	100,5
Обсяг імпорту товарів– всього, млн.дол.США	1427,9	1306,1	1436,7	1446,8	100,7
Обсяг імпорту послуг – всього, млн.дол.США	183,4	137,0	138,5	140,6	101,5
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн. дол. США	1363,2	1384,8	1220,0	1232,0	101,0
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн.грн.	20022,7	15251,0	18 500,0	20 500,0	110,8
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн.грн.	10400,3	7206,5	14 400,0	15 600,0	108,3
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис.м ²	720,5	592,0	600,0	650,0	108,3
Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн.грн.	62961,7	84476,5	64 500,0	66 500,0	103,1
Індекс споживчих цін, відсотків	114,6	109,0	107,1	108,5	x
Середньомісячна заробітна плата працівників:					
номінальна, гривень	6542,0	7800,0	9500,0	10250,0	107,9
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	116,6	x	x	x	x
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис.чол.	986,6	995,0	996,0	998,5	100,2
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, відсотків	56,1	56,2	56,8	56,7	+0,6 в.п.
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, відсотків	7,3	6,9	6,8	6,6	-0,1 в.п.

Регіональні програми, реалізація яких здійснюватиметься у 2019 році

<i>№ з/п</i>	<i>Назва програми</i>	<i>Відповідальний виконавець</i>	<i>Рішення обласної ради</i>
1.	Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації ВАТ «Одесагаз»	10.09.2010 №1168-V
2.	Регіональна програма «Питна вода Одеської області» на 2010-2013 роки і період до 2020 року	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	10.09.2010 №1170-V
3.	Регіональна програма розвитку водного господарства Одеської області на період до 2021 року	Одеське обласне управління водних ресурсів	18.09.2013 №882-VI
4.	Комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в Одеській області на 2014-2019 роки	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	21.02.2014 №1021-VI
5.	Регіональна програма будівництва, реконструкції та утримання місцевих пунктів пропуску через українсько-молдовський державний кордон у межах Одеської області на період до 2020 року	Південне регіональне управління державної прикордонної служби України	17.06.2016 №190-VII
6.	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	17.06.2016 №219-VII
7.	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2016-2020 роки»	Одеське обласне управління лісового та мисливського господарства спільно з Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації	20.10.2016 №228-VII
8.	Обласна програма надання фінансової підтримки комунальним підприємствам (установам, організаціям) спільної власності територіальних громад Одеської області, які забезпечують діяльність обласної ради та обласної державної адміністрації, на 2017-2019 роки	Одеська обласна рада, управління обласної ради з майнових відносин	23.12.2016 №281-VII
9.	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2017-2020 роки	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації КП «Одеський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі»	23.12.2016 №282-VII
10.	Обласна комплексна програма «Культура Одещини – 2017-2019 роки»	Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації	23.12.2016 №283-VII

11. Регіональна програма підтримки розвитку книговидавництва та засобів масової інформації в Одеській області на 2017-2019 роки	Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації	23.12.2016 №284-VII
12. Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017 – 2020 роки	Управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації	23.12.2016 №285-VII
13. Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки	Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації	16.06.2017 №405-VII
14. Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018-2020 роки	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	14.03.2018 №660-VII
15. Обласна цільова програма «Доступна медицина на 2018-2020 роки»	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації	21.12.2017 №580-VII
16. Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області»	Департамент соціальної та сімейної політики облдержадміністрації	21.12.2017 №578-VII
17. Комплексна програма реєстрації та збереження Аккерманської фортеці й розвитку інфраструктури у м. Білгороді-Дністровському на 2018-2022 роки	Управління обласної ради з майнових питань	21.12.2017 №583-VII
18. Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2018-2020 роки	Управління фізичної культури і спорту облдержадміністрації	21.12.2017 №581-VII
19. Регіональна програма інформатизації Одеської області на 2018-2020 роки «Електронна Одещина»	Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр»	14.03.2018 №658-VII
20. Програма залучення зовнішніх ресурсів та розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2018-2020 роки	Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації	21.12.2017 №584-VII
21. Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2018-2021 роки	Департамент з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами облдержадміністрації Головне управління ДСНС України в Одеській області	21.12.2017 №582-VII
22. Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018-2020 роки	Управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації	14.03.2018 №659-VII

Пояснювальна записка

до проекту рішення обласної ради «Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019 рік»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту рішення

Відповідно до пункту 16 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні та до п.3.7. Регламенту Одеської обласної ради VII скликання від 26 травня 2016 року №108- VII (зі змінами), обласна державна адміністрація має подавати Програму соціально-економічного та культурного розвитку області на наступний рік до обласної ради одночасно з проектом обласного бюджету Одеської області на відповідний бюджетний рік.

2. Мета та шляхи її досягнення

Головною метою Програми є недопущення зниження рівня життя та забезпечення соціальних потреб населення мешканців Одеської області на основі стабільного функціонування економіки регіону.

3. Правові аспекти

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», постанов Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», від 11.07.2018 №546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки».

4. Фінансово – економічне обґрунтування

Не потребує фінансування з обласного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект рішення погоджений з керівництвом обласної державної адміністрації.

6. Регіональний аспект

Проект рішення стосується питання формування та розвитку адміністративно-територіальних одиниць регіону.

7. Запобігання корупції

У проекті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Відповідальним виконавцем є Одеська обласна державна адміністрація в особі Департаменту економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації.

Директор Департаменту економічної політики та стратегічного планування

Д.Д. Радулов